

SYNDIKA LISM

Juni 1968

Utgiven av Propagandakommittén inom
Sveriges Arbetares Centralorganisation

De etablerade politiska partiernas företrädare rasar över ungdomens utomparlamentariska aktioner. Från höger till vänster har man äntligen uppnått total enighet i en politisk fråga och därtill har påtaglig assistans erhållits av den statssubventionerade partipressens chefredaktörer. Studenterna förbannas och bespottas för sitt tilltag att utan partiernas hörande diskutera och kritisera en rad samhällsfunktioner, som av hävd stått upphöjda över all närgången granskning.

Det är i demokratins namn partiledarna utgjutit sin galla över revolterande studenter och även "vilseledda" arbetare. Demokratien kan ju endast komma till uttryck i den folkvalda riksdagen, eller andra institutioner som partiapparaterna behärskar. Alla övriga opinionsyttringar är av samhällsomstörtande och nedbrytande karaktär. Det spelar sedan ingen roll om stora folkgrupper kräver vidgad demokrati: ökad likställighet människor emellan, större medinflytande i samhällsarbetet, industriell demokrati, ökad förståelse för sociala och kulturella frågor etc. Sådana krav är på förhand dömda om inte partiledningarna synat dem utifrån principiellt samhällsbevarande och partitaktiska synpunkter. Om önskemålen är till gagn för medborgarnas flertal blir en andrahandsfråga.

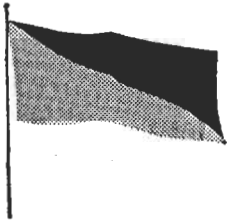
Det ligger naturligtvis i partifunktionärernas intresse, att framställa det parlamentariska samhällssystemet som det enda vilket kan förenas med demokrati och frihet. Från syndikalistiskt håll har vi emellertid all anledning att i minnet registrera vad som från partihåll kommit till uttryck. Vi bör således vara helt klara över att motståndet hårdnar i den takt som den syndikalistiska rörelsens medlemsantal och inflytande ökar. Inte på grund av vad organisationen utträttar till medlemmarnas fromma, utan på grund av att syndikalismen företräder en social och ekonomisk samhällsåskådning som går vid sidan av den ram partipolitikerna godkänner.

Å andra sidan har vi större anledning än någonsin, att på ett lättillgängligt sätt föra ut rörelsens ideologiska uppfattningar till största möjliga publik. Vad som nu sker i Frankrike – arbetarnas och studenternas uppror – sammanfaller i många stycken med de idéer som den syndikalistiska rörelsen i Sverige företräder, därför vill vi tillhandahålla ett samlat material om dessa händelser. Föreliggande specialtidning hoppas vi skall belysa situationen utifrån flera sidor än dem övrigt nyhetsmaterial förmedlat.

SAC:s PROPAGANDAKOMMITTÉ

Medföljer som tidningsbilaga

REVOLTEN MOT AUKTORITETEN

Ungdomsrevolterna och studentoroligheterna runt om i Europa har inte bara väckt oro bland de som kallar sig "ansvariga" utan också gjort dem åtskilligt förbryllade. Det hela kom ju så oförutsett och man har, hur man än ansträngt sig, inte kunnat hitta den "rätta" förklaringen. Det har mumlats djupsinniga ord om "uppror mot fadersauktoriteten" (ord som man hämtat ur diverse psykologiska skolans visdomar) och man har velat se det hela såsom ett utslag av ungdomlig otålighet och missnöje över att inte äga tillräckligt inflytande över samhällets angelägenheter.

Förvirringen bland auktoriteterna är begriplig. Ty här rör det sig om ett fenomen som ligger utanför deras erfarenhetskrets och tankevärld. Nämligen om en revolt mot auktoriteterna själva, mot hela deras system, mot den samhällsordning som bygger på ledare och ledade, dirigerande och styrda. Revolten mot auktoritetssamhället drabbar i lika grad auktoriteterna både i väst och i öst. Inte utan orsak har de maktägande borta i Moskva dundrat en hel del om "anarkistiska tendenser" osv. Man har således bedömt situationen ganska rätt. Det är anarkistiska tendenser — ordet anarkism alltså taget i betydelsen: mot auktoritetstron!

Denna anti-inställning mot auktoriteterna ingår också som ett väsentligt element i syndikalismen. Därför är det lika riktigt när man på sina håll betecknat revolterna såsom manifestationer av syndikalism. Vi syndikalister har ingenting emot identifikationen, så långt man därmed avser tendensen att bryta ned auktoriteternas välde.

Vad man inom hela den vita världen fått bevittna det är ett i handling uttryckt missstroendevotum mot ett samhälle som trots sina överväldigande materiella resurser inte förmått föra försörjningsproblemet för stora delar av mänskligheten ett dyft närmare sin lösning. Ett samhälle som i stället för att skapa ökad trygghet har

kommit hela mänskligheten att röra sig på randen till en avgrund och som gjort den totala förintelsen av allt liv på vår jord till en realitet som ligger fasansfullt nära. Ett samhälle som inte förmått gå de färgade folken tillmötes på annat sätt än genom att vräka ner bomber och napalm över deras städer och byar. Kort sagt ett samhälle som trots oerhört vidgade möjligheter av alla slag, inte förmått åstadkomma annat än ett fortsättande av de barbariska metoder som kännetecknat gångna tiders vålden.

Den antiauktoritära revolten är också en revolt mot partipolitikernas stela (och sterila) attityder. Partipolitikernas anspråk på att sitta inne med de enda absolut rätta lösningarna och att ensamma förstå samhällets behov möts av de ungas misstro därför att detta framhävande av den egna auktoriteten i grund och botten är en strävan efter ett totalitärt samhälle — även när denna strävan framträder under s.k. demokratiska former.

Det är möjligt att auktoritetssamhället med anlitande av olika medel kan uppnå att den pågående demonstrationsvägen ebbar ut. Men man ska inte föreställa sig att detta betyder någon definitiv seger för de "samhällsbevarande". De orsaker som framkallat oron består och kommer att ge sig till känna också i framtiden. Djupare sett rör det sig om en förändrad inställning till samhällsproblemen i stort. Det är en ny tidsanda som bryter fram. Och den kan inte krossas varken med polisbattongen eller med skenfagra löften om litet lappande med reformer här och där. Först när förnuftet får komma till sin rätt och vi fått åtminstone en grundval lagd till den trygghetens värld som man så länge utlovat men inte måklat åstadkomma, kan man räkna med att den storm som nu drar fram genom länderna kommer att bedarra.

Herbert Anckar

VÅLD ELLER ICKE VÅLD

Frågan om våldet, dess berättigande resp. oberättigande, och dess roll i sociala konflikter har kommit upp till livlig debatt i samband med studentoroligheterna på skilda håll i världen. Inte minst här i landet. När svenska aktioner av olika slag — exempelvis gatudemonstrationer — debatteras ur den synpunkten, så är syftet alldeles uppenbart: man vill inge den stora allmänheten föreställningen att det från demonstranternas sida rör sig om rena våldsaktioner, som det är ett fundamentalt villkor för samhället att värja sig emot. Demonstranterna ska framstå som en samling våldsvverkare.

Propagandasyttet är sålunda i detta fall inte att misstaga sig på. Men för övrigt när det gäller frågan om våld eller icke våld: Varför protesterar inte våldsmotståndarna mot allt det våld som faktiskt förekommer i världen? Det våld varigenom hundratals miljoner människor hålls undertryckta av en liten maktägande klick? I Sydafrika, i Rhodesia, Sydamerika och på många andra håll i världen är det just våldet som triumferar. Men det är ett våld som utövas av den härskande klassen — och då blir det genast en annan sak! På sin höjd kan de som högst skriker om våld från demonstranternas sida, sträcka sig så långt att de säger sig

ogilla den våldsutövning som förekommer ute i världen. Men den darrande indignation, varmed man fördömer exempelvis studentdemonstrationerna, den lyser med sin frånvaro.

Sanningen är att i ungdomens revolt mot "den bestående ordningen" ligger framför allt en protest mot våldets roll i samhället. Man reser sig i protest mot ett system som bygger på våld — de starkares våld mot de svagare. Det är ett uttryck för en klar medvetenhet om att våldets förerådare aldrig viker för tomma ord eller vackra böner. Först då deras våldsregemente är definitivt krossat, kan ett system byggt på samverkan skapas.

De som förbittrat ropar om våldsmetoder från de demonstrerades sida skulle, om de vore ärliga, argumentera så här: Vi fördömer våldet när det kommer från oppositionella element men accepterar det när det utövas av de maktägande eller i de maktägandes namn. Vi har ingenting att invända mot polisvåld, därför att detta skyddar den bestående ordningen. Men om de som utsättes för detta våld, sätter sig till motvärn, då är det dags för oss att ropa på kraftåtgärder mot de uppstudsiga.

Y. A.

PRESSEN OCH DEMONSTRANTERNA

Om händelserna i Båstad hade press och radio de mest förfärliga saker att förtälja. Enligt deras version rörde det sig nära nog, om regelrätta mordförsök från demonstranternas sida.

Först efteråt när vittnesmålen blev sammanställda klarlades det att den borgerliga pressens version av händelserna var rena falskarlet. I sin nöd försökte då de tidningar, vars skamlösa journalistisk på detta sätt blivit avslöjad, att skyla på — idrottsjournalister som inte hade tillräckliga förutsättningar när det gällde att göra allmänna reportage!

Skriverierna om händelserna på Kårhuset i Stockholm gick i samma stilt.

Först de mest fantasifula uppgifter om "ockupanternas" vilda

framfart och deras planer på nya, samhällsfiendliga aktioner.

Därefter tvingades man medge — sedan ett TV-program gett en bild av vad som verkligen skett — att våldshotet kom ingalunda från de demonstrerande studenterna utan i stället från deras motståndare (det var just dessa som i många fall var beväpnade).

Pressens metoder utgör en sann kopia av de som nazisterna på sin tid använde: släng ut en grov lögn bara — det gör ingenting om den blir dementerad några dagar senare. Under tiden har den i alla fall fyllt sig uppgift!

Och dessutom: lögnen fastnar hos de flesta, men dementin är det långt färre som tar notis om.

E. A.

Specialtidning utgiven med anledning av händelserna i Frankrike under maj månad 1968. För material och redigering svarar Propagandakommittén inom SAC — Sveriges Arbetares Centralorganisation. Adress: Sveavägen 98, 113 50 STOCKHOLM. Telefon 34 18 20

Herbert Marcuse

Den tysk-amerikanske filosofen Herbert Marcuse har plötsligt blivit ett namn även för den breda publiken. Hans rykte har spritt sig med samma explosiva hastighet som studentrevolterna. Marcuse är något av en profet för den nya studentradikalismen, ett påstående som dock måste tas med reservation, eftersom avvisandet av profeter, ledarkult och idolkonst är ett av de framträdande dragen i denna.

I en mera begränsad krets har Marcuse länge varit ett känt namn. Han föddes 1898 i Berlin, studerade för den berömda filosofen Martin Heidegger i Freiburg, lämnade Tyskland efter Hitlers maktövertagande och kom till USA, där han varit verksam som universitetsprofessor. Marcuses lära är en anti-kommunistisk marxism med inslag av freudianism. Viktigaste verk är "Eros och civilisationen" (1955) samt "Den endimensionella människan" (1964). Den sistnämnda behandlas här.

Av Britta Gröndahl

Individens hjälplöshet inom ett totalitärt samhällssystem är ett ämne som ofta fängslat diktare och tänkare. Aldous Huxley behandlade det redan på 30-talet, satiriskt-skämtsamt, i romanen "Du sköna nya värld". Orwell skrev sin "1984", där samma ämne utformades till en fruktansvärd skräckskildring. Och Harry Martinson beskrev i Aniaras visionära diktsviter människans undergång i en totalteknokratiserad värld.

Men det förefaller som om ämnet sedan några år tillbaka förlorat sitt bett. Avspänningen i världen och uppmjukningen inom de "riktiga" totalitära systemen har gjort att skräckutopier som "1984" och "Aniara" verkar en smula passé.

I stället är det den totalitära aspekten av det demokratiska samhället som intresserar nu. Herbert Marcuses bok "Den endimensionella människan" kan på sätt och vis uppfattas som en utopi i Orwells anda, som skildrar människans hjälplöshet i det moderna, demokratiska, högindustrialiserade kapitalistsamhället.

"Den endimensionella människan" är förstås inte något diktverk utan en filosofisk-sociologisk analys. Men den har något av samma visionära karaktär som de ovan nämnda verken.

Det är samhället av USA-typ som Marcuse analyserar. Han uppfattar detta samhälle som totalitärt, fastän naturligtvis totalitärt på ett annorlunda sätt. "Totalism" uppstår inte bara vid politisk likriktning genom terror, den kan också tillkomma genom ekonomisk-teknisk likriktning utan terror, som fungerar genom att man

manipulerar behoven i namn av ett falskt allmänintresse."

Det är det perfekta produktionsmaskineriets diktatur som råder. Högsta lag är produktiviteten. För att främja denna vidmakthålls politiska konflikter och till och med krig. Rustningsindustrins kapacitet ökar i samma takt som levnadsstandarderna och hotet om atomkrig blir en förutsättning för välfärden.

Marcuse anser att om det allt perfekta och alltmer automatiserade produktionsmaskineriet inte producerade för kallt eller varmt krig, och inte för med konstlade medel stimulerad konsumtion av onyttigheter, utan var inriktad på nyttokonsumtion, så skulle det drömda lyckorike, där alla har sin försörjning utan att behöva arbeta nämnvärt, omedelbart kunna förverkligas till följd av de resurser det moderna samhället förfogar över. Men för detta krävs att produktionens målinriktning ändras, och det är just detta som ter sig omöjligt. Det "totalitära" i det moderna industrisamhället visar sig ju i att det inte kan påverkas av "förnuftet", och att människorna som lever där står maktlösa. "De beslut av vilka liv och död, personlig och nationell säkerhet beror fattas på en nivå där individerna inte har någon kontroll." Och det är inte politikerna som fattar dem.

Utmärkande för ett demokratiskt samhälle, som kan erbjuda flertallet medborgare betydande materiella fördelar, är att medborgarna "identifierar" sig med samhället. Marcuse anser att "identifieringen" gått mycket långt i USA. Den erinrar om den "omedelbara, automatiska identifiering som är utmär-

kande för primitiva samhällsbyggnader", men är i själva verket resultat av högeffektiv organisation och propaganda.

Detta att medborgarna "identifierar" sig med sitt samhälle kan vid första påseende verka bra och till och med beundransvärt. Men detta är inte Marcuses mening: därigenom neutraliseras de naturliga rörelserna av protest, vägran och längtan efter förändring. Den amerikanska fackföreningsrörelsen är ju det typiska exemplet på en "felaktig" identifiering.

Marcuse anser att identifieringen nått en onaturlig grad och det är här det visionära skräckutopiska draget kommer in i hans skildring. "Denna identifiering är inte inbillning utan verklighet. Ändå är den bara ett mer framskridet stadium av alienationen. Denna har blivit helt objektiv. Den alienerade är absorberad av sin alienerade tillvaro." Själva protesten är inordnad i systemet och det finns ingen väg ut, ingen utsikt att den revolutionära förändring av produktionsmålinriktning, som framstår som ett livsvillkor, skall komma till stånd. Produktionsmaskineriet rullar på i de uppbyggda banorna som leder till allmän fördumning, och i värsta fall till atomkrig.

Är då allt förlorat? Egendomligt nog ser Marcuse en räddning i det skilt av "parias och outsiders" som finns på botten av det amerikanska samhället. Den revolutionära kraft som saknas hos de grupper där den traditionellt borde finnas (arbetarrörelsen, vänsterpartier), kan överleva hos dessa par-

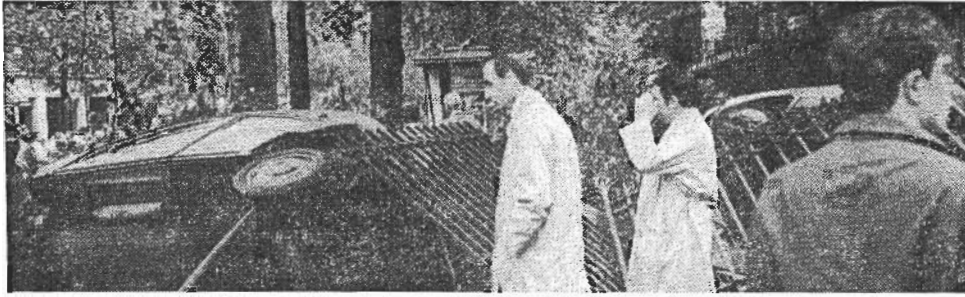
ias och outsiders, därför att de står utanför samhället. "De befinner sig utanför den demokratiska processen. Deras liv bär vittne om de mest trängande och påtagliga behoven att göra slut på outhärdliga förhållanden och institutioner. Därför är deras opposition revolutionär även om deras medvetande inte är det."

Marcuses uppfattning för tanken till Mikael Bakunins tes om "underproletariatet" som den sanna revolutionära kraften. "Den endimensionella människan" kom ut 1964, och sedan dess har Marcuse och vi andra fått uppleva att en annan kategori, som på sätt och vis också "står utanför den demokratiska processen" oväntat framträtt som explosivt revolutionär kraft, nämligen studenterna. Detta förhållande motsäger inte Marcuses teori utan bekräftar den snarast. Men det bör tilläggas — och Marcuse har inte klart framhållit detta — att "de utanförståendes" revolutionära kraft inte ensam kan bryta sönder det slutna teknokratiska samhällets strukturer. Utan samverkan med "integrerade" grupper riskerar de att kraften föröds.

(Herbert Marcuse):

Den mänskliga friheten bestäms inte av de valmöjligheter som läggs fram för individen, det avgörande är vad individen kan välja och väljer.

Det faktum att man fritt kan välja herre avskaffar varken herren eller slavar.

IDEOLOGISKA ASPEKTER PÅ MAJREVOLUTIONEN I FRANKRIKE

Av B. Maartman

Ett av de mest påfallande dragen i den franska majrevolutionen 1968 är den spontana revolten mot det fackliga funktionärs- och ledarvärdet. Den väldiga strejkrörelse som drabbat den franska ekonomin och administrationen är spontan och har på många håll satts igång mot de fackliga ledarnas råd och vilja, fastän dessa sett sig nödgade att hänga med i svängarna för att inte förlora "kontrollen" över händelserna.

Men spontaniteten är inte bara spontan utan medveten. Att strejkerna är "vilda" är något som man inte alls försöker blanda bort: man talar om det med stolthet. De så kallade demokratiska spelreglerna respekteras inte längre på folkdjupet, varken på det politiska eller fackliga planet.

Den stora landsorganisationen CGT (en gång syndikalistisk, numera kommunistledd) är svårt byråkratiserad. De högsta ledarna är pampar som inte längre har kontakt med medlemsmassorna och deras problem. De beskyls för att idka "klassarbete med arbetsgivarna".

CGT har förlorat möjligheten att vara organ och uttryck för arbetarmassornas reformkrav och revolutionära aspirationer. Detta kan konstateras oavsett hur de förhandlingar kommer att sluta som nu när detta skrives pågår med regeringen och arbetsgivarparten.

En belysande detalj: i en ockuperad fabrik hade arbetarna hissat en röd flagga. CGT-ordföranden bytte ut den mot trikoloren "för att inte stöta någon".

Revolutionen riktar sig alltså lika mycket mot CGT och andra fackliga landsorganisationer som mot det politiska systemet. Man skulle vilja sopa bort hela det korrumperade ledarskiktet, som någon uttryckte saken och bereda vägen för en förnyelse underifrån.

Ett visst uppseende har CGT-ekonomen André Barjonets avhopp väckt. Han skrev i sitt uppsägningsbrev:

"Vid den tidpunkt då miljoner arbetare, studenter och fransmän av alla kategorier deltar i den mäktigaste folkrörelse som vårt land någonsin upplevt, måste jag uttala min övertygelse att det hade

varit möjligt att gå mycket längre, att avancera mot socialismen, eller åtminstone slå ner gaullismen. Genom att inte reagera för arbetarnas och studenternas djupa strävan, som de inte kunnat eller velat förstå, bär de stora fackliga och politiska formationer, som ska representera arbetarklassen och vänstern, ett tungt ansvar som jag omöjligt länge kan dela."

Denna känsla av de traditionella apparaternas oduglighet att förmedla impulserna underifrån är ett genomgående drag i revoltörelsen. Massorna söker andra vägar att framställa sina krav och uttrycka sina aspirationer, och de skapar spontant nya kamporgan. I den meningen är hela denna företeelse anarkistisk.

Uttrycket "direkt aktion" som förr var ett centralt begrepp inom syndikalismen, lanseras nu på nytt. Strejkerna, fabriksockupationerna, demonstrationerna är ju klassiska varianter av direkt aktion. Men det ligger en mera vittgående protest i allt detta. Den direkta aktionen är uttryck för en allmän och djupt känd vägran att "jägga patiens med valkorten", det vill säga att acceptera det traditionella demokratiska systemet. Man vägrar respektera de vanliga demokratiska förfarandena, därför att man anser dem odugliga som uttryck för folkviljan.

Denna tendens gör sig gällande på alla håll, även bland studenterna. En professor som intervjuades av "Le nouvel observateur" råkadde av misstag ställa förhållandet i klar belysning. Han förklarade sig vara "enormt besviken" att studenterna inte "försökt använda den yttrandefrihet vi givit dem inom den akademiska ramen". I stället, sade professorn, "vill de tvinga sig på". Ja, tvinga sig på är just vad man vill genom direkt aktion. Daniel Cohn-Bendit har berättat hur det kan gå till när studenterna "tvingar sig på":

"Vi föreslog sociologdocenten Crozle, som leder en kurs om det franska samhället, att han skulle närvara vid en visning av Chris Markers film om strejken vid Rhodiaceta (uppmärksammas textilarbetarstrejk förra året). Crozler

vägrar. Då förklarar vi för honom att vi tänker hindra honom från att fullfölja sin kurs."

Självfallet måste detta vara ett effektivare sätt att protestera mot reaktionär och föräldrad undervisning än om man skulle nöjt sig med den "akademiska yttrandefriheten" eller sökt ändring genom någon sorts motionsförfarande.

Intimt förbunden med den direkta aktionens teknik är den djupa strävan efter ett nytt slag av samhälle, som kommer till uttryck i denna revolution. De strejkande arbetarna ställer inte bara materiella krav (minimilön 1000 kronor i månaden; 40 timmars arbetsvecka. sänkt pensionsålder). De kräver medbestämmande på arbetsplatsen, och de radikalaste höjer på nytt ropet "fabrikerna åt arbetarna". Man drömmer, kanske vagt, om ett jämlikhetens samhälle, där "människan" är det viktigaste, om en demokrati där "alla deltar".

Jag citerar ur ett manifest som sudenter riktat till arbetare under rubriken "Er kamp är vår": "Dessa strider går långt utöver de materiella kraven, för de söker inte bara en förbättring av arbetarnas lott i det kapitalistiska systemet, de syftar till detta systems avskaffande. De är politiska i ordets sanna betydelse: ni kämpar inte för att få en annan statsminister utan för att arbetsgivaren inte längre ska ha makten varken i företaget eller i samhället. Er kamp är för oss studenter ett föredöme av sant socialistisk verksamhet: produktionsmedlens och beslutanderättens erövring genom arbetarna."

I samma manifest sägs det: "Att en arbetarson ska kunna bli direktör, det är inte vårt program. Vi vill avskaffa skillnaden mellan arbetare och ledare."

Det finns ett annat drag i den nya franska arbetarrörelsen (man kan kalla den så, för enligt många vittnesbörd är det de yngsta arbetarna som varit aktivast under fabriksockupationerna) som intresserar ur syndikalistisk synpunkt: Man talar mycket om "l'unité à la base", enheten i botten. Den franska fackföreningsrörelsen är som bekant splittrad på flera landsor-

gansationer och fristående förbund. Sedan ett par år tillbaka har CGT arbetat på att ena de franska löntagarna men utan avgörande framgång. Revolutionen har på några dagar åstadkommit enhet i praktiken, enhet i handling. Detta för tanken till den klassiska franska syndikalismen, som för en tid lyckades ena den i skilda fraktioner splittrade franska arbetarrörelsen i "ekonomisk kamp".

En liknande tendens gör sig gällande bland studenterna. Det finns ett stort antal olika politiska studentföreningar. Man kan övertyga sig om den saken genom att gå in i det ockuperade Sorbonne, där samtliga etablerat "kontor" på den stora universitetsgården och i korridorerna. Där finns moskvakommunister, CGT-trogna, maoister av minst två tendenser, trotskister av olika riktningar, anarkister som tillhör Anarkistiska federationen och anarkister av tysk SDS-tendens. Det är ett myller av olika grupper.

Ändå finns det enighet och en-dräkt i den franska studentrörelsen och det är en enhet i handling. Man kan övertyga sig även om detta i Sorbonne. Medan varje riktning har satt upp en sorts jourtjänst för predikan av den enda rätta läran på sina "kontor", sker det praktiska arbetet i full en-dräkt. Uppgifterna är många och svåra. Det gäller livsmedelsförsörjningen i det ockuperade universitetet, och material till den improviserade olycksfallskliniken. Denna disponerar över en park av till ambulanser omgjorda bilar och en stab av frivilliga sjukvårdare klädda i långa vita skjortor med fastsydda blå eller röda kors. Under kravallerna var dessa vita skjortor ett påfallande inslag i gatubilden. Dessutom är det trafikproblemet. Studentkvarteren med deras barrikader, enorma avskrädhöggar, fällda träd osv. har blivit en turistattraktion för det övriga Paris, trafiken är tjock på de uppslitna gatorna, trafikskyltarna är ofta sönderslagna och trafikpoliserna håller sig borta. I detta kaos har studenterna måst ordna sin egen trafikservice för att stockningen inte ska bli total. Till detta kommer gemensamma demonstrationer,

möten och föreläsningar i universitetets "amfiteatrar", redigeringen av gemensamma manifest och till sist ansträngningarna att få slut på de otäcka gastustriderna med polisen. Organisationen är beundransvärd, ett påtagligt uttryck för "endräkt i handling".

På det teoretiska planet har "studentledaren" Daniel Cohn-Bendit (kallad anarkist av borgarna) framlagt sin handlingsfilosofi för "Le nouvel observateur":

"Handling var enda möjligheten att övervinna studenternas uppdelning på en massa sekter. Det lönar sig inte att lägga fram en teoretisk analys för sekterna, om den är aldrig så riktig. I bästa fall läser de den, men de accepterar den aldrig, för det hör till sektens väsen att förkasta allt som inte kommer från den själv. Men om jag lyckas få igång en aktion och få anslutning till den, då kan jag få med mig många människor, som trots politiskt intresse tidigare hållit sig vid sidan, för att de var utleda på att lyssna till oändliga debatter mellan fraktioner som alla åberopar sig på marxismen. När handlingen kan övervinna sektoriseringen är den i sig ett utmärkt medel för mobilisering och föder ny handling."

Detta är aktivism i ordets bästa mening och passar väl in i den syndikalistiska och anarkistiska traditionen.

En annan gammal uppfattning som nu med sällsam ihärdighet framförs på nytt är idén om "den permanenta revolutionen". Tanken att revolutionen är någonting som ständigt måste pågå och ständigt börjas på nytt brukar tillskrivas Trotskij. Men den anarkistiske tänkaren Gustav Landauer framförde den också i sin bok "Die Revolution".

I Sovjetryssland, hävdar man nu, kan socialismen bara förverkligas genom en ny revolution. Reformerna och genomgripande strukturförändringar är ingen garanti för framtiden. Den tendens till byråkratisk förstelnig, som finns i all fast organisation, måste ständigt på nytt brytas genom impulser underifrån.

Tanken att man kan institutionalisera den permanenta revolutionen genom att skapa organ för "ständig protest och omprövning" har till och med framförts. Det är säkert en orealistisk idé. Men väsentligt är att hålla fast vid föreställningen att de förnyande och ibland sönderbrytande impulserna underifrån är en viktig, värdefull och för demokratin nödvändig förreteelse.

I presslägningsögonblicket har ett antal uttalanden gjorda av CONSEIL POUR LE MAINTIEN DES OCCUPATIONS tillställts redaktionen. Dessa är översatta till svenska och kan i stencilerad form rekiveras från

LIBERTAD

Allmänna vägen 6,
414 60 GÖTEBORG

RIVAR - BOHM I FRANKRIKE

"Vara med och dela och bestämma" ville Rivarbohm i Folke Fridells bok "Död mans hand". Svaret blev generade hänflin från arbetsgivarrepresentanter och fackföreningsfolk. Idag flinas det inte längre åt Rivarbohm. Hans krav skriks fram ur miljoner strupar, som tillhör både arbetare, tjänstemän och studenter. Fackföreningspampar tvingas tänka om och ta upp det på sina program. Arbetsgivarna tiger tills vidare.

Att okkupera sin arbetsplats är en handling som antyder att man anser sig ha del i den. Kravet på delaktighet, på de arbetandes rätt att ta del i beslut och ansvar, är en av de mest påfallande och mest förbluffande förteelserna vid de pågående strejkrörelserna i Frankrike. Begreppen "självförvaltning" och "företagsdemokrati" har plötsligt trängt sig fram i främsta ledet i den politiska debatten och kravet på "en djupgående förändring av maktförhållandena inom företagen" har avgjort fått prioritet framför lönefrågorna.

Om jag kallar detta förbluffande, beror det inte på att tanken för oss är ny. Inom syndikalismen har självförvaltningen och företagsdemokratin länge varit centrala krav och principer. Det förbluffande ligger i det faktum, att dessa krav och principer oväntat framförs från alla håll med ihållande envishet.

Det är själva principen om medbestämmandet som nu slår igenom. Ingen sann demokrat anser längre den politiska demokratin tillfyllest. Man kräver ett snabbt genomförande av en demokratisk ordning inom företagen, universitet, skolorna, institutionerna. Formerna diskuteras ännu inte så mycket och det råder delade uppfattningar om hur långt företagsdemokratin bör gå: full självförvaltning eller bara medbestämmande. I en del okuperade fabriker har det hållits "kollokvier" om företagsdemokrati och på det okuperade Sorbonne anordnade studenter tillhörande Anarkistiska federationen en konferens om "självförvaltning" i en av universitetets aulor. Tendensen att upphöja kravet på demokratisering av företagen till främsta princip för den franska majrevolutionen 1968 är så påfallande, att tidningen *Combat* skrev den 31 maj: "Ordet självförvaltning kan ensamt fylla det ideologiska tom-

rum som den nuvarande krisen skapat."

Det kan i detta nuläge vara motiverat med en historisk överblick. Första gången företagsdemokrati i större skala praktiserades var under ryska revolutionen. Det kallades då "arbetarkontroll" och denna utövades av fabrikskommittéer som tillsattes av de anställda. "Arbetarkontrollen" avskaffades efter bolsjevikernas maktövertagande. Under den spanska revolutionen vid inbördeskrigets utbrott 1936 förverkligades en avancerad företagsdemokrati. Arbetarna genomförde en allmän strejk för att stödja motståndet mot den revolterande fasciströrelsen, men i de områden där demokratin segrade uppnådde fackföreningarna arbetarna att återuppta arbetet i egen regi. Detta skedde. En demokratisk ordning infördes inom varje företag: ett allmänt möte av de anställda valde ett arbetarråd som i sin tur tillsatte ett verkställande utskott. Båda var ansvariga inför medlemsmötet. De företagare eller direktörer som inte avvikit ställdes inför valet att medverka eller avgå. Senare utfärdades en lag som legaliserade kollektiviseringsarna och uppställde regler för dem.

Det spanska experimentet i arbetarförvaltning som utfördes under ledning av de syndikalistiska fackföreningarna, utplånades av fascismen. Men förteelsen dök upp på nytt, nästa gång i ett kommunistiskt land, Titos Jugoslavien. De självförvaltningsexperiment som där började genomföras på femtiotalet anknöt dels till den ryska revolutionens tidigare skede, dels till de spanska erfarenheterna från 1936. Det var för att beteckna den jugoslaviska decentraliseringen och företagsdemokratin som uttrycket "självförvaltning" (autogestion) blev vanligt.

Efter jugoslavisk modell har se-

nare Algeriet försökt införa självförvaltning inom industrin och jordbruket. Men det ekonomiska läget och de sociala förhållandena är där så svåra, att det är omöjligt att få något begrepp om hur systemet fungerar. I de östeuropeiska folkdemokratierna har man de senaste två åren ordat om att öka de anställdas inflytande "efter jugoslavisk modell", men det tycks ännu inte ha lett till några betydande resultat.

De israeliska kollektivjordbruket och andra enstaka producentkooperativa företag runt om i världen bör också nämnas vid denna hastiga inventering, liksom den i lag bekräftade bestämmanderätten vid den västtyska stålindustrin.

Självfallet är den jugoslaviska självförvaltningen, som tillkommit genom auktoritärt beslutade och uppifrån genomförda reformer, och de spanska experimenten, som var följden av en spontan folkrörelse, inte likartade förteelser. Men vad frågan nu gäller är företagsdemokratin, den demokratiska uppbyggnaden och skötseln av företagen, de anställdas möjlighet till inflytande och delaktighet, och inte hur allt detta genomförts. Genom de franska händelserna tillkommer ju också något nytt. Kravet på medbestämmande höjs åter ur folkdjupet, det sker i ett högt utvecklat industrisamhälle, där den självrådande kapitalismen tills för några veckor sedan tycktes härska i lugn och trygghet, och de som höjer ropet är både rivarbohm, specialiserade arbetare, kontorsfolk, ingenjörer och studenter. Man vet inte ännu, när detta skrivs, vad de pågående händelserna kommer att kunna tillföra "revolutionen", det vill säga den oändligt sakta framskridande utvecklingen mot jämlikhet och rättvisa. Men att det är något stort som sker kan vi inte blunda för.

B. Maartman

Bengt Bogestad:

Tillsammans

”Det upplysta proletarietets revolutionära uppgift består i att mera metodiskt och uthålligt än någonsin fullfölja arbetet på en moralisk, administrativ och teknisk uppfostran för att därigenom göra ett samhälle av stolta och fria människor till en verklighet.”

(Fernand Pelloutier, 1 maj 1895)

Syndikalismen lever.

Dödförklarad av hundratals företrädare för etablerade partier, byråkratiserade organisationer och auktoritära apparater bryter den anti-auktoritära socialismen åter fram både inom och utom Europa. I massornas mitt kräver tusenden sinom tusenden av arbetare och studenter medbestämmanderätt, delaktighet och självansvar.

Där är kärnan i vad som sker.

Kärnan i vad som må ske är att fronten öst-väst efterträdes av fronten mellan å ena sidan strömningar, som är anti-auktoritära och anti-imperialistiska, som hävdar direkt delaktighet i ett världsomspännande nyskapande och som fördenskull bär fram konstruktiva lösningar och å andra sidan undergrävda — men än så länge maktapparatsbesittande — system, som är auktoritära, imperialistiska, etablerade och destruktiva.

De nya fronterna har benägenheten att ställa en epoks invanda begrepp på huvudet. Ingen rörelse, inget parti, ingen nu existerande organisation undgår prövningen. Tydligt framgår det att auktoritära apparater får finna sig i frihetliga uppror från deras sida som trots väl infösta i fällorna — i öst som i väst.

Den s. k. utbildningsexplosionen i industriländerna har fört fram ett skikt studenter avsedda att konsumeras av den monopolkapitalistiska produktionen för administrativa och ”ledande” uppgifter — på samma sätt som arbetarmassorna sedan länge konsumeras av samma produktion som löneslavar. Ur utbildningsfabrikerna ska på kortast möjliga tid pressas skickliga, men i sitt tänkande begränsade, unga administratörer, tekniker och ”näringslivets män” väl vägnade att få massan att vara lika slavdriven som förut, men som med kända, moderna metoder ska få den att yttligt sett känna sig mindre manipulerad.

Det kan tyckas som om massorna i stor utsträckning redan kap-

tulerat. Välfärdssamhället hänger framför näsan upp surrogat för social delaktighet i form av kapital- och konsumtionsvaror, lyxvagnar, lyxbilar etc. — och skapar med reklamens hjälp tilltro till den individuella konsumtionslyckan på bekostnad av solidariteten. Missriktad individualism och armbågsmentalitet förmedlas både öppet och genom otaliga underförstådheter till studenterna, som speglas bli höglöntagare.

Men så, de reagerar. Ställer till rabalder. Vill inte inordnas, vill inte vara slavdrivare. Upptäcker plötsligt att också slavdrivaren ingår i ett slavsystem och är lika mycket slav. Upptäcker att det är något galet i själva lönesystemet, att det bör avskaffas och ersättas med något bättre. Börjar studera producentkooperation och självförvaltning, d. v. s. anti-auktoritär socialistiskt idégods.

Hur reagerar då de som vant sig vara slavar? Naturligtvis surt. Ingen kan förundra sig över det. Hur annars behålla ett uns av självuppskattning? ”Har jag inordnat mig och har jag minsann ’skött mig’ i hela mitt liv, så ska inte en sån där skolfux tro att han ska få bestämma vilken stol han ska sitta på.” Och så går man blint med på att inte bara en stol utan en fåtölj anskaffas och därtill ett glänsande skrivbord, vars tillbehör den unge mannen nu får utgöra (kvinnor räknar man ju inte så ofta med) och varifrån manipulationen över en själv än effektivare kan bedrivas. Huvudsaken att han kommit in i systemet, blivit ett nummer bland tusen och tämligen namnlös. Det blir då lättare att glömma att man själv är ett nummer bland miljoner och helt namnlös.

Att den unge revoltörens syfte varit att skapa nya vägar för gemensam befrielse är inte att begära att man förstår. För hur skulle sådana huvudlösa intellektuella drömmier kunna gå att förverkliga? Nej, de skulle ju rentav kunna minska effektiviteten, ställa till

krångel i avsättningen på exportmarknaden och minska standarden. Hur då kunna konsumera?

Men det hakar upp sig igen. Varning för massförakt är befogad — det skulle bara ytterligare stödja manipulationen. Alla är inte invanda. Inte ens alla äldre — och den unge arbetaren känner sig inte helt infångad, helt besegrad. Han känner att där går en förbindelse till studenten-revoltören. Kanske flinar han med rätta åt vissa former för dennes försök till kontakt med arbetarklassen. Men han funderar. Alla studenter hamnar inte på chefsposter. Många blir tämligen låglönta nummer. Den unge arbetaren tänker efter om inte ett samband finns och om inte en gemensam aktion skulle bli mer reell. Han vill ju vara arbetare, studenten. Vara producent bland producenter. Och har nu tydligen fått idéer om produktion för behov, inte för profit. Det ville ju en gång pensionären därhemma, han som måste resignera och fick nöja sig med konfektionskostym, bostadsbidrag och TV.

Intellektualism? Antiintellektualism? Gäller den uppdelningen längre? ”Arbetarklassens befrielse ska vara dess eget verk.” Den unge arbetaren har någon gång hört orden av pensionären. Nu hör han dem av studenten. Studenten — arbetarklassen? Men var det inte de intellektuella — borgarsönerna — som arbetarklassen ville klara sig förutan?

Den unge arbetaren ser i TV-rutan den etablerade franske fackföreningspampen ta till samma ordvändningar — vi klarar oss utan studenterna. Samtidigt vet han nu av massmedia att det — bl. a. i det franska exemplet — var hos studenterna försöket till befrielse började. Och följde han med från början, så vet han också att de byråkratiserade organisationerna efter att först ha tvekat, först ha tagit avstånd, måste följa med för att inte förlora de unga arbetarna, de icke invanda.

Hur reda ut en sådan härva?

Vad svarar honom då syndikalisten?

Ja, det kräver några rader. Det är oundgängligen nödvändigt att något belysa tidigare skeden. För att då ta Frankrike:

Bokstäverna CGT har framträtt på TV-rutan och på tidningarnas förstasidor med den förklarande texten — den kommunistdominerade största fackföreningsorganisationen. CGT — Confédération Générale du Travail (Allmänna arbetsförbundet) — var en gång (före första världskriget) en revolutionär syndikalistisk rörelse. Också då dominerade den fransk arbetarrörelse. Det var i sammanflödet till den organisationen som en gång det vi sammanbinder med begreppet syndikalism föddes. Både språkligt och innehållsmässigt sett. Ordet *syn* betyder som vi vet tillsammans med, samman, sam. Det kommer från grekiskan och kan sluta på både -n och -m, heta både syn och sym. Vi har det t. ex. i syndetikon, i symmetri, i symfoni, i sympati, i syntes.

När arbetarrörelsen uppstod använde man mycket ordet association som beteckning för förening. Man talade om yrkesassociationer som beteckning för fackföreningar. Första internationals fullständiga namn var Internationella Arbetarassociationen. Först år 1866 användes ordet syndikat för första gången i arbetarrörelsen. Det skedde just i Frankrike och det var en förening av skoarbetare bildad det året, som tog denna beteckning. Den spred sig mer och mer och så blev ordet syndikat allmänt i den franska fackföreningsrörelsen.

Men detta var ju bara en form, kan man säga. Ett ord för en form, för en förening, en sammanslutning. Hur fick då denna syndikalism ett innehåll, hur blev den en rörelse med ett bestämt socialt innehåll? Jo, parallellt med dessa franska fackföreningar, dessa syndikat, fanns i Frankrike en annan rörelse — arbetsbörsarna. En arbetsbörs var både en institution

och en förening med medlemmar. Sådana arbetsbörsar skapades i många franska städer. På sätt och vis skulle man kunna likna dem vid Folkets hus i Sverige, men de fyllde mycket fler uppgifter. Bl. a. var de arbetsförmedlingar och inrättningar för inbördes hjälp, för socialhjälp. De var skolor för arbetarbildning. Kooperativa företag och sammanslutningar byggdes upp i anslutning till dem. De var faktiska hem för den franska arbetarklassen. Strejker var oerhört vanliga på den tiden och nöden var stor. I arbetsbörsarna hade man gemensamma, s. k. kommunistiska kök och ordnade kollektiv mathållning. En oerhört stark och djup känsla av solidaritet växte fram kring dessa skapelser. Man skötte t. ex. om att barnen till strejkande fick komma till familjer som inte var i strejk etc.

Lokala unioner uppstod, lokala samorganisationer, och i dessa blev också syndikaten medlemmar. En sammansmältning påbörjades mellan syndikatens rörelse och arbetsbörsarnas rörelse.

I dessa arbetsbörsar odlades anarkistiska uppfattningar. Anarkism är ju en filosofisk idé eller kanske man kan säga en livsinställning, som starkt betonar friheten, som vänder sig mot maktfullkomlig styrelse uppifrån, mot auktoritära tendenser.

Dessa arbetsbörsar var också en skapelse av arbetarklassen själv, av arbetarnas egen konstruktiva förmåga. De var inga kalla institutioner utan levande härdar för en socialism, som kom direkt ur folket, som byggdes nerifrån och upp. De växte fram ur själva nödvändigheten av sammanhållning, ur det behov som arbetarna kände att *själva* göra något för att förbättra sina förhållanden, för att skapa ett bättre samhälle, för att revolutionera själva samhällsordningen genom att avskaffa lönesystemet och organisera arbetet.

När småningom — vid sekelskiftet — det franska CGT, det allmänna arbetsförbundet, blev gemensam organisation för både syndikaten och arbetsbörsarna kom denna inställning, detta hävdande av arbetarnas *egen* kraft, egen förmåga att skapa någonting att bli förhärskande inom hela rörelsen, som därigenom fick en säregen prägel — en *sammansmältning* av frihetsside och praktisk kunnskap. Den fick ett revolutionärt socialt innehåll, blev inte bara organisationsformer, inte bara utopiska drömmar. Ur anarkismen som frihetsside och ur den fackliga organisationstanken föddes den revolutionära syndikalismen.

Det var inte längre bara förtvivlad revoltanda, inte bara filosofi och inte heller enbart löntagarorganisation rätt och slätt. Revoltandan hade ersatts av praktisk och medveten förberedelse för frihetlig revolution. Inte bara förändring av statskick, utan samhällsomvandling. En sammansmältning påbörjades av tankegångar från en Marx, en Kropotkin, en Bakunin, en Proudhon plus praktisk arbetsplatserfarenhet.

"Arbetsplatsen är vårt universitet."

Detta det unga seklets franska CGT vände sig mot partipolitiken, som man hade ytterst dåliga erfarenheter av i Frankrike. Olika arbetargrupper, som lockats att gå den partipolitiska vägen, låg i fejd med varandra. Det existerade ett flertal s. k. socialistiska partier, som bekämpade varandra åsiktsmässigt och vilkas ledare avlägsnade sig från arbetarklassen. Arbetarledare som begagnade fackliga organisationer som pinnar på den partipolitiska karriärstegen. Arbetarpolitik ledd av "advokater". Därav stärktes i viss utsträckning en antiintellektualistisk strömning, som man alltså bör se i sitt rätta tidsperspektiv.

Det som enade alla som arbetade i den stora syndikalistiska organisationen CGT, som fram till första världskriget helt präglade den franska arbetarrörelsen, var insikten om att alla lönearbetande måste organisera sig *ekonomiskt*, inte partipolitiskt. Om arbetarna organiserades i ekonomiska kamporganisationer skulle de förmå vända på utvecklingen och avskaffa utsguningen. För detta ansåg man syndikatet vara det kraftigaste av alla medel och man arbetade oförtrutet på att bygga ut dessa och hävda arbetarnas ekonomiska intressen.

Men inga ekonomiska särintressen, inga gruppintressen — utan som bakgrund för varje aktion fanns en känsla av solidaritet som gällde *alla* löntagare, hela arbetarklassen. Därav samorganisationens idé med udd mot korporatismen, mot det ensidiga hävdandet av yrkeskårens särintressen — precis som nu i våra dagar studentrörelsen i Frankrike och annorstädes har bärande antikorporatistiska inslag.

Som vapen hävdade man den direkta aktionen, arbetsplatserövringen, införandet av arbetarkontroll, generalstrejken. Det var en rörelse mer än en lära. Man sade nej till dogmen, till inlärandet av en åsikt — men hävdade att åsikten om rörelsen och samhällsuppfattningen skapas under det praktiska arbetet i rörelsen. Man var medveten om att man bara påbörjat en väg och att saker och ting ständigt är stadda i förändring — hyllade därför inga fastlåsta program. Man hävdade inte medvetet kuppen, revolten, inte *myten* om generalstrejken — det var inslag som den mäktiga rörelsen fick brottas med som biprodukter och som filosofi tillkommen utanför själva arbetarrörelsen genom intellektuella som t. ex. Sorel.

Vad man hävdade var den *förberedda* och *kunniga* omvandlingen av samhället. Revolutionen skulle göras av en byggande, en konstruktiv, en ansvarig rörelse.

Hur felbedömt har inte just detta avsnitt i syndikalistiska rörelser blivit av dumhetens okunniga pratmakare och hur medvetet förfalskat av partipolitiska taktiker. "Anarkosyndikalistiska avvikelser" som beteckning på oförberedda revolter. Sanningen är en an-

nan och den som vill förstå den skaffar sig nu också möjlighet därtill. Nämner man sig socialist — vilken skola man nu än bekänner sig till — och gör man anspråk på heder, så blandar man inte begreppsässigt så lättsinnigt samman plötsliga och oförberedda utbrott i en förtvivlad situation med konstruktiva och medvetna socialistiska försök till samhällsomvandling — även om de i det historiska skeendet kan sammanfalla i tid.

Sin insats på världsplanet fick denna franska rörelse göra 1914. Vid krigsutbrott vägrar arbetarklassen, vid krigsutbrott generalstrejk — detta var löftet över gränsen till Tyskland. Men den tyska partipolitiskt organiserade arbetarklassen svek, följde sina ledare, som följde Kaisern. Där hade inte socialismen varit antiauktoritär. Detta var världssocialismens avgörande och sedan symboliska skärningspunkt under första kvartsseket.

Den avgörande och sedan symboliska skärningspunkten under andra kvartsseket blev Spanien 1936—39, där också syndikalismen, den antiauktoritära socialismen, stod för en konstruktiv samhällsomdaning, men sveks.

Ur båda dessa kvartsseklers skärningspunkter har alltså den antiauktoritära socialismen utgått som materiellt och organisationsmässigt besegrad — men moralliskt segrande.

Blir det en ny skärningspunkt under tredje eller fjärde kvartsseket? Mycket tyder därpå. Den auktoritära socialismen har fått sin historiska roll, men i avgörande avsnitt missbrukat den. Intellektuella krafter har den haft tillgång till, ledarebegävningar av stor karaktär och skicklighet, men den har uppammat auktoritetstron, ledarna har inte varit ledare i betydelsen förmedlare utan blivit en klass i sig, har etablerat sig, permanentat sin maktposition och byggt byråkratier.

Fast fronterna öst-väst står mot varann — och kanske just därför — har man blivit mentalt besläktade. Man kan inte komma ur det ömsesidiga greppet utan att störta i en avgrund. Endast en tredje part kan lösa greppet — den antiauktoritära socialismen, socialismen byggd på medbestämmanderätt, på individens ansvariga delaktighet i produktionen (inte bara företagarens och administratörens), på allas rätt till mänsklig samvaro, mänskligt tankeutbyte utan inkvisition. På, som Bakunin menade, skomakarens kontrollerbara auktoritet över mina skor, men ingens auktoritet över mina tankar. På mänsklig stolthet i Peloutiers anda i stället för underkastelsementalitet. På det begrepp de spanska konfederalisterna gav oss i arv: mänsklig värdighet. På solidaritet med de utsagna och förtryckta i tredje världen.

Den antiauktoritära socialismen — syndikalismen — har i sina tidigare skeden haft all anledning se upp med de intellektuella som företrädare för en överklass, en medelklass. Kanske har den därför inte

kunnat hävda sig i press och andra medelkanaler, alltför ju snabbara den tekniska utvecklingen förtgått. Förespråkare har saknats i avgörande ögonblick.

Utvecklingen har haft sin gång. Ännu kommer universitetens studenter till övervägande del från överklass och medelklass. Men initiativet i studentvärlden ligger inte längre orubbat hos de besittande och administrerande klasserna. Det går mer och mer över i andra händer.

Den socialistiskt medvetna studentopinionen har därför all anledning noga studera den antiauktoritära socialismen, ägna den sin fulla och skoningslösa kritik, om nödvändigt slå ned på företeelser av eftersläpning, som kan hänga ihop med minoritetsställningens benägenhet till förpuppning — men framförallt genom forskning och direkt delaktighet positivt bidra till dess vidare utveckling.

Nya vägar ligger framför oss. För studenterna heter vägen *integration med arbetarklassen*. Utanför går ingen väg. Arbetare är alla som fyller en samhällsnyttig uppgift. Huggare, svarvare, biträde, förare, timmerman, student... Syn betyder tillsammans.

Därför: Arbetare, tag mot studenter och studerande som arbetare. Visa dem vägen att om och när så är meningsfullt bilda sin federation i organisationen.

Därför: Studenter och studerande, krossa auktoriteten, krossa kapitalismen och krossa imperialismen, men inte med tomma fraser och oöverlagda handlingar — det bästa sättet att krossa är att bygga något bättre. Ert bidrag är nödvändigt i en konstruktiv samhällsomvandling. Därför: Syndikera er med den antiauktoritära arbetarorganisationen.

I Sverige är dess namn SAC.

Sprid SAC:s specialtidning SYNDIKALISM!

Du som anser att SAC:s specialtidning om majrevolutionen i Frankrike behöver läsas av flera:

Beställ upplagor och överlämna tidningar till vänner och bekanta!

Insänd snarast rekvisition och önskat antal tidningar tillställes Dig gratis.

Till SAC:s Propagandakommitté, Sveaväg. 98, 113 50 STOCKHOLM. Tel. 34 19 20, 34 35 59.

Sänd mig gratis ..... exemplar av SAC:s specialtidning "SYNDIKALISM".

Namn .....

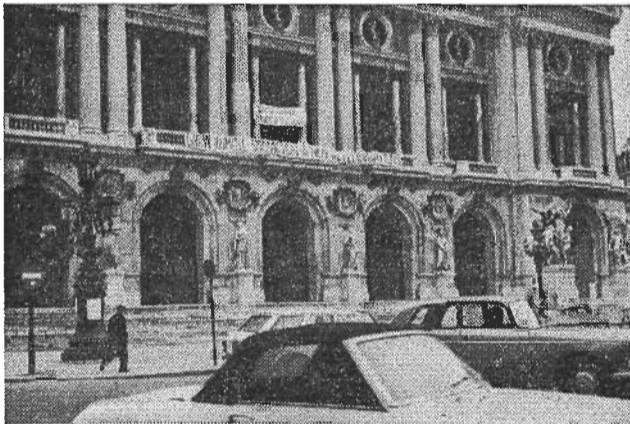
Address .....

Postadress .....

Den som råkade befinna sig i Paris i maj 1968 fick rika tillfällen att lära känna gatulivet. Den totala bristen på andra kommunikationsmedel än privatbilar medförde ett ändlöst traskande. Det mest påfallande inslaget i gatubilden var skräpigheten och de enorma stinkande avskrädeshögarna — resultat av renhållningsarbetarnas strejk. Armén fick slutligen rycka ut för att rädda staden från att drunkna i sopor: ett strejkbryteri som man såg genom fingrarna med, därför att alla ändå drog en lättadens suck varje gång sopstanken något mildrades.

I Quartier Latin — studentkvarteren — var förstörelsen otrolig efter kravallnätterna den 23 och 24 maj. Upprivna gator, barrikader, fällida träd. Och i allt detta ett myller av folk, och agitationsmöten i varje gathörn.

De stora fabrikererna som ockuperats av sina anställda ligger utanför staden, i förstäderna eller kringliggande städer, och jag hade

Den ockuperade Parisoperan. Personalen kräver medbestämmande.

Britta Gröndahl:

kontorspersonal och chaufförer. Detta palats för varudistribution sträcker sig över ett helt kvarter och i vart och ett av husen håller ett hundratal personer vakt. Ockuperade är även de stora varuhu-

”Obegränsad strejk tills våra krav uppfylls.” Kraven gäller medbestämmanderätt för de anställda, omprövad repertoarpolitik och löneförhöjningar för de sämst betalda personalgrupperna. Bland de sist-

— Ingen. Vi har till och med en kapellmästare bland ockupanterna. Inte långt från Operan på boulevard Poissonnière ligger tidningen Humanités hus. Det är den traditionsrika tidning som grundades av socialisten Jean Jaurés förra århundradet, men som senare blev kommunistpartiets organ. (Numera finns också en ”Nouvelle humanité” = Nya mänskligheten, som är det marxistisk-leninistiska partiets organ). På Humanité är strejken inte fullständig. En banderoll över fasaden meddelar, något förvirrande, att ”de strejkande tryckeriarbetarna svarar för informationen”. Detta är alltså förklaringen till att man i det av strejken lamslagna Paris fortfarande kan köpa tidningar, fast de är tunna.

Crédit Lyonnais, den största franska affärsbanken är ockuperad. Ockupationsmeddelandet i anför huvudkontoret på boulevard des Italiens bär de tre stora fackliga centralernas initialer: CGT, CFDT och FO. Det ser man inte på alla ställen. Regeln är att ing-

PÅ PROMENAD I DET "OCKUPERADE" PARIS

Ingen möjlighet att ta mig dit. Men andra typer av ockuperade företag stötte man på överallt.

Vid boulevard St. Germain ligger ett av de stora bokförlaget Hachettes hus. I fönstren meddelade skyltar att företaget var ockuperat av sin personal och andra affischer bar följande texter: "Ingen lön under 1.000 kronor", "För en bättre värld — jämlikhet fred och lycka på jorden", "Där folket går in, går gaullismen ut" osv.

Jag frågade ett par ockupanter som stod utanför på gatan om jag kunde få komma in och titta, men blev nobbad. Ingen utom de anställda släpps in i de ockuperade företagen. Men de hade ingenting emot en liten pratstund utanför. En ung pojke berättade att han tillbringat sex dagar och nätter i företagets lokaler. En insamlingspåse hängde utanpå, där förbligande kunde lägga en slant till nödenheter åt de ockuperande.

På rue de Rivoli, en av Paris största affärgator, är varuhuset La Samaritaine ockuperat av de anställda, det vill säga försäljare,

sen La Fayette och Au Printemps på boulevard Haussmann. Att vara turist i Paris just nu är nog inte muntert, de stora varuhusen utgör ett av de främsta glädjemedlen för turisterna, och för övrigt är även alla museer och de flesta teatrar stängda på grund av strejk, eller ockuperade. Utanpå fasaden av Paris berömda Stora opera vajade en jättebanderoll med inskriften:

nämnda har speciellt påkläderskorna svältlöner.

Genom en gallerport pratade jag med några operaanställda.

— Är det hela personalen som ockuperar?

— Hela: artister, musiker, kassörspersonal, scenarbetare.

— Hur många är ni därinne?

— Alla.

— Finns det ingen som är emot?

Finansdepartementet i strejk. Minimum på 800 franc krävs.

en särskild fackförening har initiativet vid organiseringen av ockupationerna. Det är de anställda själva som skapar de ledande organen, de så kallade aktionskommittéerna. På många håll har ju också ockupationerna skett mot de fackliga ledarnas vilja. Det rör sig om en spontan folklig rörelse, som började utanför både partiernas och fackföreningarnas kontroll.

En av följderna av dessa ockupationer tycks vara att skillnaderna mellan olika kategorier anställda har sopats bort. Inriktningen på "företaget" har gjort att den konstlade gränsen mellan arbetare och lågbetalda tjänstemän utplånats, och att även högre betalda tjänstemän vunnits för tanken på solidaritet i lönefrågor och för demokrati inom företaget. Ockupationen är en symbolisk handling som demonstrerar de anställdas rätt till företaget. "Det är slut på arbetsgivarnas enväld", förklarar man. Detta är kärnan i den revolution som går över Frankrike. Vilken utgången än kommer att bli, har man svårt att föreställa sig en fullständig återgång till det gamla.

Sagt av Rudi Dutschke

Från ett anförande i Uppsala den 7 mars 1968

När vi tänker på vilka möjligheter som finns i världen i dag, och vad som faktiskt existerar i form av hunger, elände, subtila och uppenbara utslagning, subtila respektive helt öppna mekanismer för härskanter, så inser vi att en ny värld förvägras oss. Om detta rör sig revolutionens problem i dag. De auktoritära samhällena kan inte längre inom sig frambringa reformer, i den radikala meningen verklig förändring. Reformerna är endast avfall, sidoprodukter av de härskanter, som syftar till de härskanter stabilisering. Liksom en reform i Vietnam endast är ett moment i den militära förintelsen, så är också en högskolereform i Förbundsrepubliken endast en avfallsprodukt i kapitalförädlingsprocessen.

Revolutionen är inte en handling som tar två, tre dagar, då man skjuter och pangar. Den är en långfristig process då nya människor skapas, i stånd att nyskapa

samhället så att revolutionen inte ersätter en elit med en annan, utan att revolutionen skapar en ny auktoritär struktur med auktoritära människor, som i sin tur omstrukturerar samhället så att det blir ett icke-alienerat, mänskligt samhälle utan krig, hunger och utslagning. Vi har hos oss vid universitetet påbörjat denna kamp.

Som studenter har vi auktoritära möjligheter, men mycket snart efter studierna måste vi genomgå auktoritära erfarenheter. Vi blir de bäst betalda andliga arbetarna. Vi får ett jobb, kanske med en skenemancipation, så att vi kan resa litet och kanske inte har så lång arbetstid. Men i förhållande till det som vi skulle kunna uppnå, är det verkligen intet. Det kommer förmodligen att tillfredsställa allt färre professorer och studenter att få anställning i en institution som man vet samarbetar med den eller den jättestora korporationen eller oligopolen. När man

förstår detta och analyserar sin egen funktion i maktstrukturen blir man allt mindre redo att böja sig för dessa utnyttjandets behov. Antingen blir man cynisk och accepterar situationen, eller också föreställer man sig en skenbar emancipation, som t. ex. "Näväl, nu arbetar jag, men efter arbetet, då är jag en människa".

Denna traditionella motsägelse i varje vetenskap, att man tror, att man i arbetet kan ingå alla sorters kompromisser, medan man utanför arbetet är människa, måste producera schizofrena karaktärsstrukturer med cyniska eller masochistiska drag.

Denna motsägelse är grundläggande för oss och vår framtid.

Rudi Dutschke är en av förgrundsgestalterna i den västtyska studentorganisationen SDS.

Studenter-arbetare.

För självförvaltning av universitet och fabriker.

För den direkta demokratin.

Leve "22 marsrörelsen" där röda och svarta fanor broderligt samsas.

Anarkistisk affisch uppklistrad på Sorbonne-universitetet.

Proletariatet förblir den enda revolutionära klassen i kapitalistiska samhället. De strukturförändringar, som drabbar det i de utvecklade länderna, leder ingalunda till att det blir en hybrid som samhällsklass. Samtidigt som de kroppsarbetandes antal relativt sett minskar, växer hastigt de tjänstemannagrupper, vilkas ställning i produktionen inte fundamentalt skiljer sig från de kroppsarbetandes. Dessa nya samhällslager ingår i det moderna proletariatet, som deras alltmer aktiva deltagande i den fackliga kampen dagligen visar.

"Pouvoir ouvrier"
(Arbetarmakt). Utges av en trotskistisk grupp.

Demokrati i företaget.

Fråga: CFDT propagerar för demokrati inom företaget. Hur tänker ni er den förverkligad?

Svar: Jag skulle vilja uttrycka det så: vi syftar till att modifiera styrkeförhållandet mellan anställda och arbetsgivare inom företaget.

Fråga: Ni går alltså inte så långt som till självförvaltning?

CFDT

Den yngsta av de franska fackliga landsorganisationerna CFDT (Confédération française démocratique des travailleurs, Franska demokratiska arbetarförbundet) har i samband med majhändelserna 1968 ryckt fram i första ledet. CFDT var den enda landsorganisation som hundra procentigt ställde sig på studenternas sida och var också den som mest helhjärtat stödde de strejkande arbetarna. SAC:s utsände besökte CFDT:s högkvarter på rue de Montholon och fick också ett samtal med organisationens ordförande André Jeanson.

Svar: Förvaltning av företagen genom de arbetande är en tanke som ännu inte mognat i sinnena. Vi tänker fortsätta diskussionen om denna, och under tiden avser vi att stärka den fackliga makten inom företagen. Vi betraktar detta som en etapp på vägen mot självförvaltning.

Fråga: Det sägs att CFDT är den enda fackliga central som

hundra procentigt ställt sig på studenternas sida. Är detta också er egen mening?

Svar: Ja, det förhåller sig så. Vi sympatiserade med studentrörelsen redan från början, därför att det väsentliga motivet för denna är att demokratisera universitetet på samma sätt som vi önskar demokratisera företagen. Studentrörelsen sätter ifråga det kapitalistiska sam-

CFDT:s högkvarter i Paris.

hällets struktur, och det är vad vi också alltid gjort. Även om vi inte helt kan acceptera studenternas ibland något anarkistiska metoder, ställer vi oss absolut solidariska med deras strävan att spränga denna föråldrade struktur. Vi har länge bekämpat den åderförkaikning som drabbat det franska samhället och ansluter oss till varje strävan som syftar till en djupgående förändring.

B. G.

FRIHETLIG UNGDOM I FRANKRIKE

Den franska revoltrörelsens starka inslag av antikommunism från vänster, och av opposition både mot det franska kommunistpartiets spaka politik och mot byråkratin och pampväldet inom den kommunistledda fackliga organisationen CGT:s byråkrati har föranlett vissa iakttagare att tala om nyanarkism. Tydligast kommer nyanarkismen till uttryck i den studentrörelse som blivit kallad "22 marsrörelsen". Nedanstående artikel skildrar denna rörelse och ungdomsrevolten över huvud taget i ett internationellt perspektiv. "22 marsrörelsen" har sedan denna artikel skrevs blivit förbjuden av de franska myndigheterna.

1980-talet har varit ett årtionde av jäsande oro bland ungdomen. Särskilt bland studenterna har kritiken mot de sociala och politiska förhållandena i vårt samhälle växt sig allt starkare. Samma sak gäller överallt och något särskilt land behöver inte utpekas. Ofrånkomligt är att de unga kommit till uppfattningen att de vuxna ödar sin tid på futiliteter istället för att tänka på det väsentliga: mänsklighetens väl.

Vi använder en dyrbar tid till att kritisera eller föröjlja ungdomens uppförande, när den med sin friska livsaptit söker nya saker och inte hittar annan expansionsmöjlighet än den som sportens skänker, eller dansen, eller kanske också narkotika och den fysiska kärleken. Hittills har ungdomen i stort stått utanför arbetarstriderna, men däremot tvingats att medverka i det krig som de vuxna dragit på sig. Politiskt har de varit hänvisade till mer eller mindre våldsamma protester vid universitetet eller i det politiska livet. Det beror på vårt klena förstånd, vår bristande förmåga till inlevelse att vi inte förmått tolka denna ungdom, som vi försökt ignorera så snart vi inte lyckats kanalisera den längs samma vägar, som vi själva följt.

Och nu har vi alltså kommit fram till det ögonblick då ungdomen inte längre nöjer sig med att stå iakttagande. Idag överger den sin avvaktande hållning för att aktivt gripa in i de mångahanda konflikter som mänskligheten står inför: arbetarstrider, inbördeskrig, militära aggressioner och hastiga regimförändringar.

Inför ett så växlande panorama känner sig de unga fram, tänker och funderar och uppfattar sig som part i striden. De kan inte längre

undgå att försöka nå sanningen bakom mångfalden argument och propagandafrazer. Och det är just där de befinner sig för närvarande: i kampen för att veta vad som bör göras.

Vad de i första hand ser är ett kaotiskt samhälle, där några lever i rikedom medan flertalet inte förfogar över det nödvändigaste. De uppfattar detta som orsakat av ett borgerligt system och vänder sin kritik huvudsakligen mot detta system. Detta är så mycket naturligare som de själva känner sig leva under tvånget av en borgerlig livsuppfattning.

En tanke gror hos den unge: broderskapet. Han söker intimitet med en annan varelse, med någon kamrat, och om det finns överensstämmelse i uppfattningar växer en vänskap fram, som kan bli utgångspunkt för vidgat samarbete i kampen för en gemensam sak.

De vuxna gör som sagt allt för att kanalisera de ungas ambitioner till de vägar som de själva anser vara riktigt och som leder till att de unga får en lämplig utbildning och samtidigt blir tämjda. Men de glömmer att ungdomen inte alltid följer de vägar som stakats ut av andra, att den inte nöjer sig med att infogas i det bestående utan vill skapa något nytt och att detta tvingar den att ständigt söka sig mot framtiden, som visserligen är osäker men aldrig så mörk och full av bitterhet och besvikelser som den värld som omger den. Den inser klart att strid är oundviklig. Att offer kommer att krävas. Men att offra sig är inte svårt, när man tror att segern en dag skall komma, inte som nu ett tillfälligt stillestånd som snart avslöses av ny kamp, utan den slutgiltiga segern.

Genom tidningar och böcker får ungdomen kännedom om den sociala kamp som ständigt pågår, den kamp där arbetarrörelsen spelar huvudrollen. En strid som ständigt blossar upp på nytt, fastän resultatet är otillfredsställande: bröd för idag, osäkerhet för imorgon. Och detta kan den inte uppfatta som ett mål utan som blotta etapper. Det angelägna är alltså inte det ögonblickliga, det vill säga dagens krav. Det väsentliga är att få ändring på den politiska och sociala strukturen, att skapa ett rättvisans och den fredliga samlevnadsens samhälle, där alla kan sammas i broderskap utan klass- eller rasåtskillnad.

Detta är ursprunget till dessa ungdomsrörelser som uppenbarligen tar ständigt nya former och får allt större betydelse, både i den kapitalistiska världen och inom den så kallade kommunismen, som i själva verket är statskapitalism.

Barcelona och Madrid var de platser där studentrevolterna först bröt ut. Francos regering hade beslutat om ökning av transporttarifferna i dessa städer. Studenterna värdjade till arbetarna och tillsammans kämpade de på gatorna tills de framtvingade ett upphävande av beslutet.

En någorlunda förstående iakttagare kunde begripa, att detta snarare var en revolutionär handling än en enkel protest, i den meningen att det var det första upprorstecknet från en ungdom som växt upp inom den totalitära regimen. En ungdom som var olika den ungdom som fanns under re-

publiken, för det rör sig om barn till de maktägande och deras tjänare. Det var nämligen vid den tidpunkten fortfarande svårt för en arbetarson att kosta på sig lyxen att studera vid universitetet. En sådan fick i stället vandra gata upp och gata ner och söka efter arbete för att kunna hjälpa till med försörjningen: fadern var med all sannolikhet död eller befann sig i bästa fall i något av de talrika spanska fängelserna, dömd för att ha försvarat friheten.

Och det är just här det märkliga ligger: att i denna kamp gick studenter och arbetare samman. Handen och hjärnan hade utan att fästa avseende vid var och ens ursprung samsats i gemensam handling och kunde genom sin protest visa världen att den inslagna vägen ledde till målet.

Sedan dess har många år gått. Under dessa har de spanska studenterna gett många prov på sin stridsanda. Universitetet har trampats ner av ordningens styrkor. Unga studenter har gjort uppror mot polismakten och därvid gripit till en annan stridsmetod än tidigare: den totala protesten som inte drar sig för våld.

Makten slog tillbaka hårt och grymt, men studentrörelsen gav aldrig vika, tvärtom anslöt sig vissa arbetargrupper till den.

Det officiella spanska student-syndikatet har förintats och under-vinningsministern har måst avgå. Arbetarklassen som helhet förhåller sig avvaktande. Man vet att till arbetare tas det inte samma hänsyn som till studenterna. De slås ned utan förskoning.

Men av det sagda bör framgå, att händelserna i Spanien har haft en enorm räckvidd. De imiteras

Idag i hela Europa och Amerika, och inte ens de östeuropeiska länderna slipper ifrån dessa upprorsrörelser.

Nanterre är en vacker stad nära Paris. Dess befolkning består av jordbrukare och arbetare. På denna sköna plats har man byggt ett universitet som är ett av de modernaste i Frankrike, fastän allt ännu inte är färdigt. Undervisningen har trots detta börjat, bland annat den i sociologi.

Av någon anledning har Nanterre blivit en av undervisningsvärldens antenner. Den fångar upp de vågor som sänts ut från skilda håll. Och impulserna från världshändelserna går inte förlorade. För sociologistudenterna kom den franska revolutionen och framför allt traditionen från Pariskommunen 1871 att spela stor roll. Man uppfattade fransmännen som bärare av en revolutionär tradition och Frankrike som den moderna civilisationens grundval. Det är alltså i Nanterre som föreställningen föds om en ny värld som på samma gång betyder ett återknytande till en förlorad tradition i den gamla.

Frankrike skall på nytt bli den fyr som med sitt ljus leder den nya generationen. I Nanterre grep sig ungdomen an med den enorma uppgiften att förnya en förfallen värld, som långsamt går under till följd av sin svåraste last: den sociala orättfärdigheten.

En jättelik strid närmar sig. Som Spartakus och hans gladiatorer vill studenterna befria ett imperium, en värld som kvävs i borgerlighetens och kapitalismens bojar. Och denna strid börjades den 22 mars, då den första lilla krets skapades som sedan skulle ge upphov till en rörelse med vittgående följder.

Idag har "22-mars-rörelsen", som är av frihetligt ursprung, redan sina ledare och sin organisationsapparat. Men det viktigaste är att den inte längre står ensam. Många andra grupper har allierat sig med "22-mars-rörelsen", framför allt bland studenterna. De är alla förkämpar för denna nya värld, som kommer att bli till eller inte bli till, men som redan lyckats skapa ett imperium i dess grundvalar: monopolens makt.

Hittills har kampen i varje fall klart visat att det använda vapnet är effektivt. Man lämnar åsido de legala medlen därför att man inte längre uppfattar försoning eller förlikning med det bestående som möjlig. Det är den direkta aktionsrevolutionära väg som vält. Och liksom i Madrid och Barcelona är arbetarna med.

En sak står i varje fall klart: studenterna har inlett en ny etapp i de sociala stridernas historia. Och arbetarna var med på noterna, långt innan ledarna hann fatta några beslut. Sen kom fackföreningsrörelsen travande bakefter, liksom nödd och tvungen genom omständigheternas makt.

Av det som tidigare anförts framgår, att universitetens lärarkår, politikerna och alla de som sysslade med undervisningsfrågor, erkände nödvändigheten av att förnya universitetet. Men verkligheten visar att de enda som förstod det på ett fullt medvetet sätt var de unga, och de insåg att ingenting skulle bli gjort om man inte grep sig an med att riva ner hela det hierarkiska systemet för att sedan bygga det nya universitetet på en modern grundval.

Politiker och professorer har följt rytmen av en ålderdomlig undervisning som ända sedan den napoleonska tidsåldern inte undergått väsentliga förändringar, trots att det allmänt erkänts att nya strukturer är av nöden. Dussinists ministrar har passerat genom undervisningsministeriet, men aldrig blev det något annat än blygsamma reformer, ända till den dag studenterna beslöt att göra slag i saken.

Det var 22-mars-rörelsen i Nanterre som gav upphov till universitetshändelserna, senare ansökt sig de båda kårorganisationerna UNEF och SNES, samt — mycket mera reserverat — lärarorganisationen FEN samt det kommunistiska universitetssyndikatet.

Om vi analyserar hela denna studentvärld skall vi finna en broklig mångfald, för där finns anarkister, castrister, trotskister, maoister, socialdemokrater, kristna och alla andra tänkbara -lister som kan existera i Frankrike. Och till dessa har anslutit sig läroverksungdomen med sina respektive lärare.

Sedan rörelsen väl kommit igång, intogs vetenskapens katedral: Sorbonne. Väl i besittning av katedrar och amfiteatrar börjar man analysera läget och förbereda en arbetsplan. Men universitetets rektor är emot förnyelsen, och detta föranleder honom att ta upp förhandlingar med myndigheterna, vilka resulterar i beslutet att låta driva ut studenterna. Och det är i detta kritiska ögonblick, när revolutionen är i sin begynnelse, som polismakten griper in med ohygglig brutalitet. Resultat: tvåhundra sårade och ett dussin studenter anhållna.

Nästa steg är att revolutionen griper över till arbetarna. Den börjar med spontana demonstrationer för att sen ta formen av fabriksokkupationer.

Arbetarnas handlande var en överraskning för den fackliga byråkratin. Deras reaktion sopade bort den taktik de fackliga landsorganisationerna brukar följa. Av tradition går det ju så till inom dessa, att ledningen gör upp, när det gäller avtal eller skilldemot, varefter medlemmarna underrättas om det som avtalats. Så var det inte nu, nu var det medlemmarna som beslutade, och när de väl genomfört okkupationerna, beslöt de inte bara att uttala sin solidaritet med studenterna utan fick också de fackliga organisationerna med sig och föreskrev vilka

krav som skulle framställas. Det är en ny politik eller massaktion som helt skiljer sig från den hittills följda. Politiker och fackföreningsledare rycks med på släp och tvingas in på en väg som de inte var beredda att slå in på: revolutionens väg.

Sålunda kunde man i de franska tidningarna läsa en deklaration, som CGT:s generalsekreterare känt sig manade att framföra som ville han ursäktas inför myndigheterna.

"Det var arbetarna som beslutade om okkupationerna. Och det är de som står ansvariga för strejken. De fackliga organisationerna hade ingenting att säga till om, det enda vi kunde göra var att respektera beslutet."

Strejkrörelsen var allmän. Nio miljoner arbetare anslöt sig. Det är en väg av protest och krav som svämmar över och drar med sig även de räddhägade, och av skäl man inte behöver analysera har den skakat hela det borgerliga imperiet i dess grundvalar. Men denna arbetarklassens bedrift blev snart utnyttjad av politikerna, som försökte dra fördel av den för sina respektive partier. Vänstern ställde mistroendevotum i parlamentet. Men majoriteten röstade för de Gaulles regering. Det var en seger för regeringen och de konservativa krafterna, men en kortvarig seger, som snart vändes i pyrrhus-seger, då rörelsen inte visade något tecken på att avta, trots att man förstätt att strejken politiserats och nu skulle användas som sporre av vänsterpolitikerna, eller som ett hålverk, bakom vilket de kunde bekämpa regeringen, inte till försvar för arbetarna utan i ett syfte som intresserade dem mera: regeringsbyte.

Regeringens oförstånd gav upphov till den stora barrikadnatten och denna orsakade i sin tur att polisen på nytt slog till.

Som protest mot ordningsmaktens barbariska uppträdande flammar revolutionen upp på nytt och den stora studentdemonstration organiseras som avslutas med ett möte på Charley-stadion, dit arbetarorganisationerna inbjudits. CGT:s hållning var vid detta tillfälle så osympatisk att man skäms för att omnämna den. Vi begränsar oss till att citera ur det meddelande som nämnda organisation gjorde till pressen strax före demonstrationen:

"CGT uppmanar enträget medlemmar och sektioner, att hålla sig lugna och avstå från att delta i UNEF:s demonstration, eftersom denna har en provokatorisk karaktär i nuvarande läge."

Och det franska kommunistpartiet publicerade för sin del följande notis i sitt organ:

"I syfte att förhindra varje ny provokation som skulle kunna medföra stor skada för den rörelse som nu söker genomdriva kraven på en folklig regering och en demokratisk union, vänder sig Kommunistiska partiet till alla med uppmaningen att inte ta del i UNEF:s demonstration."

Och medan dessa organisationer uppträder som fiender till enighe-

ten och den revolutionära aktionen, tar andra arbetarorganisationer, som inte står under kommunistisk kontroll, som Force Ouvrière av socialdemokratisk tendens och den oberoende, helt fackligt inriktade CFDT, parti för solidaritet med studentrörelsen och för arbetarnas spontana aktioner.

Inför det groteska i kommunisternas hållning gör oppositionen inom partiet uppror och uttalar sig för pressen om orsakerna till sin avvikande mening. Det var exempelvis fallet med André Barjonet, som avsåg sig sin post som sekreterare för CGT:s Centrum för ekonomiska studier och lät publicera sitt uppsägningsbrev. Vi citerar ur detta:

"Som sekreterare för Centrum för ekonomiska studier har jag under 20 år direkt eller indirekt tagit del i alla diskussioner och förhandlingar såväl med arbetsgivarna som med regeringarna. Under dessa omständigheter är jag den sista att underskatta de materiella eller moraliska fördelar som arbetarklassen kan tillvinna sig genom strejkaktioner. Men vid den tidpunkt då miljontals arbetare och studenter deltar i den största folkrörelse som vårt land har känt är jag för min del övertygad om att det hade varit möjligt att gå mycket längre och ta ett steg i riktning mot socialism eller åtminstone att avskaffa den gaullistiska regimen.

Genom att inte reagera för arbetarnas och studenternas önsningar påtar sig de fackliga organisationer och de politiska partier, som säger sig vara arbetarklassens försvarare, ett tungt ansvar som jag inte längre kan dela. Och därför anmäler jag mitt utträde ur partiet och uppsäger min anställning som sekreterare för Centrum för ekonomiska studier."

Men André Barjonet var inte ensam, många andra fattade samma beslut som han, exempelvis Vigier, som motiverade sitt utträde på följande sätt:

"De revolutionära händelserna i Frankrike skulle kunna leda till en revolutionär situation, och genom sin taktik att kanalisera de ekonomiska kraven och bryta enheten med studenterna har det kommunistiska partiet gjort gaullismen en stor tjänst."

Franska revolutionen

Av

PETER KRAPOTKIN

Vävbund Kr 10:—

FEDERATIVS FÖRLAG
Sveavägen 98 - Stockholm

Daniel Cohn-Bendit

Den 23-årige Daniel Cohn-Bendit var den stora "stjärnan" under majhändelserna. Han blev utvisad ur Frankrike på enligt mångas åsikt otillräckligt lagliga grunder. Cohn-Bendit befann sig när utvisningen beslutades tillfälligt i Tyskland, men förklarade att han till varje pris tänkte återvända till Frankrike, vilket han också gjorde. I Sorbonnes stora aula togs Cohn-Bendit emot med ovationer.

Men Cohn-Bendit vill varken uppfattas som "hjälten i dramat" eller som "ledare". Han avskyr allt idoleri och ifrågasätter ledarskapets nytta och nödvändighet. Cohn-Bendit har för "Der Spiegel" uttalat sig om detta och om sina politiska uppfattningar. Nedan några citat.

Jag är ingen revolutionsledare. På sin höjd kunde man säga att jag var och är ett språkrör, en högtalare för studentrörelsen. Och vad som nu händer i Frankrike beror inte på någon särskild person, allra minst på mig.

Om rörelsen verkligen är en revolutionär rörelse, då behöver den inte den enskilde, för alla avgöranden planeras och genomförs från botten.

Jag är anarkistisk marxist. För

mig är Marx' grundläggande analys riktig, analysen av det kapitalistiska samhället. Men de organisationsformer den kommunistiska rörelsen har givit sig, avböjer jag fullständigt. De ävågbringrar inget nytt samhälle, bara nytt auktoritärt herravälde. Här finns det ett brott mellan marxistisk teori och kommunistisk praxis. Vi vill upphäva det brottet.

Det franska kommunistpartiet vill genomföra reformer inom det kapitalistiska systemet, utan att ändra på detta system. Då det förklarar att det bara kan och vill genomföra större ändringar genom parlamentet, det vill säga genom regeringsövertagande, anser vi det vara reformistiskt. Vad vi vill är att ändra hela samhällsstrukturen, det vill säga bygga upp ett annat system.

Gemensamt för alla kommunistpartier är det auktoritära system som vi avböjer.

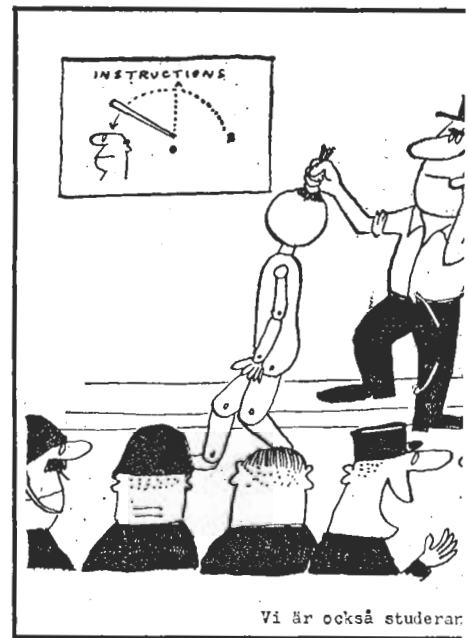
Jag är emot proletariats diktatur därför att jag är emot varje auktoritärt herravälde.

Det finns i Frankrike två maktställningar som bekämpas och för-

svaras. Å ena sidan försvarar de Gaulle sin stat, å andra sidan försvarar kommunistpartiet och den kommunistiska fackföreningsrörelsen sin maktställning inom arbetarklassen, försvarar den mot "basen", mot massan av arbetare som vill gå längre än kommunistledarna, också mot studenterna. För de Gaulle är liksom de kommunistiska partifunktionärerna i ett besvärligt läge. De har inte velat denna kamp. Den har blivit dem påtvingad av studentrörelsen.

Om den parlamentariska demokratin har överlevt sig själv? Ja, om den saken råder inte minsta tvivel. Det kan ju finnas fredliga borgare som säger: Att ingen revolution kommer till stånd genom val, det talar snarare för än emot den parlamentariska demokratin. Men den parlamentariska demokratin är också ur stånd att lösa uppgifter som inte bara revolutionärer utan alla andra måste vara intresserade av.

Ta universiteten som exempel. Där finns mycket som är tokigt. När frågorna togs upp i parlamentet, var alltid bara tio personer närvarande. Då ställde vi frågorna på gatan i stället för i parlamentet. Och på en gång är man beredd till reformer.

Ett annat exempel: den statliga televisionen i Frankrike. Vad har oppositionen gjort? Den har ställt mlstroende votum i parlamentet och förlorat. Vad har vi gjort? Vi har gått ut på gatan och bildat revolutionära kommittéer tillsammans med anställda på TV. Vi ställde ett ultimatum. Om inte en avgörande ändring kommer till stånd, om inte vissa program blir sända, besätter vi TV-byggnaden. Nästa dag kom den första sändningen, dagen därpå blev vi intervjuade. Sen blev arbetarrepresentanter som just ockuperat den första fabriken inbjudna att tala i TV.

B. G.

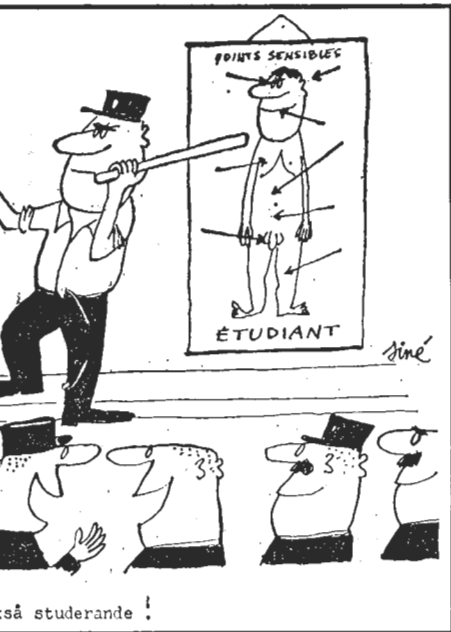
SORBONNE-UNIVERSITETET

Revolutionsaffischer: "Självförvaltning i fabriker och universitet".

Victor Hugo tikriktad och med röd fana.

...så studerande!

Föråldrad undervisning

De revolterande studenterna har vänt sig mot den föråldrade, på många håll reaktionära, alltid auktoritära undervisningen vid läroverk och universitet.

Efter ockuperingen av universiteten upprättades på Sorbonne ett "Centrum för omorganisering av universitetsstudier". Detta centrum är mottagare av rapporter och förslag från andra arbetsgrupper landet runt som sysslar med pedagogiska frågor. Det säger sig inte vara kompetent att framställa artikulerade krav utan vill vara som "en bakteriekultur där ett nytt sätt att tänka håller på att födas".

Nedan följer några citat ur detta centrums första meddelande.

Studenterna orienterar sig mot avskaffandet av varje hierarki. De undervisar och de undervisade ska hädanefter ha en och samma status: hjärnans arbetare.

Nyckelorden är medbestämmande, självförvaltning och delaktighet. Delaktighet, det vill säga att erkänna att i en skola är det de studerande som är viktigast och de bör ha del i ansvaret för uni-

versitetet som helhet. Men hur ska man organisera denna delaktighet? Ska man använda en parlamentarisk metod och delegera makten till ombud, som ensamma ska tänka och handla för de andra, eller ska man låta alla i alla ögonblick vara aktivt ansvariga för det universitet där de arbetar? Detta är ett svårt dilemma.

Det viktigaste är att komma ur universitetsgettona. Universitetet måste vädras, dammas av, öppna portar och gluggar.

Studenterna måste äntligen ta kontakt med arbetarna, konfrontera idéer och ideal med dem. Göra så att varje medborgare kan komma in på universitetet och studenterna kan upptäcka arbetets värld... En del föreslår ett folkuniversitet, som skulle vara ett centrum för omprövning, debatt och utbildning, där fackföreningsfolk, intellektuella och forskare kunde utbyta tankar, informera sig, gemensamt planera vad som bör göras. Andra tycker att universitet ska avskaffas som hård för en snobbkultur. De skulle vilja skapa ett samhälle, där undervisning och personlighetsutveckling aldrig upphörde, där varje praktiskt arbetande samtidigt skulle vara studerande och forskare.

Det stora flertalet studenter kritiserar den usla undervisningen vid universitetet. Grundad på passiv upplagring av kunskaper, på disciplin, tävlan och trång konformism, formar den sömngångare som är ur stånd att uttrycka sig, att arbeta i grupp, att besluta, att skapa. Den konkreta erfarenheten var

mycket avslöjande på denna punkt. Efter den 13 maj, när studenterna började vilja organisera sin revolution, upptäckte de att de varken kunde arbeta i grupp eller uttrycka sig offentligt eller leda en debatt på ett riktigt sätt.

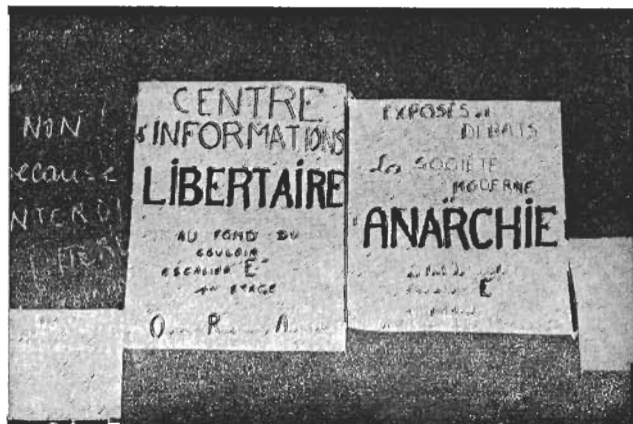
De många förslag som kommer fram tenderar till att definiera en ny pedagogik. Barnet ska redan från skolgångens början betraktas som deltagare i sin egen utbildning och bör själv kunna uppskatta hur arbetet fortskrider. Det skulle också vara en gruppedagogik som skulle göra det möjligt för den studerande att sätta sina egna ansträngningar i relation till gruppens arbete och att lära sig det berikande lagarbetet. Inom ramen för denna utbildning för handling skulle den fördummande kursinläggningen inte ha någon mening. Den kunde ersättas, föreslår en del, av övningar, arbetsscheman och forskningsuppgifter. Det gäller en hållning hos den studerande inför arbetet: en skapande attityd, forskarattityd. De studerandes arbete, bör vara skapande. Parallellt med detta skapande borde undervisningen syfta till förvärvandet av arbetsmetoder och befruktande personliga kontakter, träning i muntlig framställning och så vidare. Slutligen framhålls det ofta att det bör finnas ett intimt samband mellan studier och praktik, som ju bara är två aspekter av handlingen.

B. M.

REVOLUTIONENS IDÉHÄRD

Revolutionsaffischer (på universitetsbyggnaden): "Leve generalstrejken".

Anarkistiska affischer på Sorbonne.

GENERAL STREJKEN

diskuteras inte bara som kampform

Generalstrejken diskuterades inte bara som kampform utan praktiserades nu också på nytt.

Det kan därför vara angeläget att gå tillbaka i tiden till det tillfälle då en sammanhängande motivering för detta begrepp första gången presterades och antogs av en större arbetarförsamling.

Detta kan bidra till att undanröja olika missförstånd och också ge nyttiga tankeställare i den dagsaktuella världssituationen.

I det Frankrike, vid slutet av förra seklet, där olika politiska "partier" slogs om arbetarmajoriteten — ett förhållande som starkt bidrog till att syndikalismen skapades — behärskade de s. k. guesdisterna ett stort antal fackföreningar. Vid deras kongress 1892 genomdrev *Fernand Pelloutier* (som senare av många blivit kallad

"syndikalismens fader") ett uttalande. Detta upprepades vid ytterligare två kongresser. Pelloutier ville varken gå den partipolitiska vägen eller vägen över revolution i betydelsen oförberett uppror. Hans linje var en tredje.

Resolutionen, som antogs, sprängde Guesdes nationella fackförbund. I den hette det bland annat att "kongressen anser

att den väldiga sociala organisation, som den härskande klassen disponerar över, gör alla försök till fredlig uppgörelse — försök som sedan ett halvsekel gjorts av de politiska partierna — fruktlösa och fåfänga;

att folket aldrig vunnit någon fördel av blodiga revolutioner, vilka tvärtom endast tjänat deras

tillskyndares agitatorernas och bourgeoisins intressen; att med hänsyn till den militär-

Fernand Pelloutier

makt, som står i kapitalets tjänst, en väpnad revolt blott skulle ge de härskande klasserna ett nytt tillfälle att kväva de sociala kraven i arbetarnas blod;

att bland de fredliga och legala medel, som står till arbetarnas förfogande i kampen för deras rättvisa krav, särskilt ett är ägnat att påskynda den ekonomiska omvälvningen och utan möjlighet till reaktion tillförsäkra det fjärde ståndet segern;

att detta medel är det allmänna och samtida inställandet av det produktiva arbetet, d. v. s. generalstrejken, som, även begränsad till en relativt kort tidrymd, med säkerhet verksamt skall bidra till förverkligandet av arbetarnas krav."

Evert Arvidsson SYNDIKALISMEN i nutidssamhället

— En Federativ-broschyr som bör intressera varje socialist och syndikalist!

I förordet till 2:a upplagan säger författaren:

"Med aktgivande på 60-talets ekonomiska och lönepolitiska situation kunde hävdas att broschyrens centrala tanke om syndikalismens som den politiska demokratis fördjupande fortsättning och hjälpare ytterligare aktualiserats. Inflationen har förvärrats. Regeringens tes, att fortgående prisstegring skulle rädda den höga selsittningen, har förölyckats. Vi har fått både prisstegring och arbetslöshet. Treårsavtalet 1966—1968 var en nödlösning som varslar om nya och värre sådana. Svenska Arbetsgivareföreningens förslag till ny avtalsordning kan ses som ett allvarligt tidens tecken, ett steg på vägen bort från demokratiska funktioner och organisationernas frilhet. Från andra hållet tränger statsdekretens hot närmare. Behovet av industriell demokratisering blir allt mera påtaglig, både för att lösa de lönepolitiska spänningar som hotar demokratin och för att låta folket få ett ord med i laget om näringslivets strukturrella omvandling."

Kr. 1:—

FEDERATIVS FÖRLAG
Tel. 08/34 36 10 - Postgiro 1399
Sveavägen 98 - 113 50 Stockholm

SYNDIKALISTISK STUDENT INTERNATIONAL

År 1967 bildades i Bryssel en ny studentinternationall som kallar sig "Kongressen av syndikalistiska studenter". Den har tills vidare sitt sekretariat i Holland.

"Syndikalism" betyder i detta sammanhang att man uppfattar studenterna som en hjärnans arbetare, som bör betalas liksom andra arbetare och som bör ta aktiv del i politiken genom sin organisation.

Man vill stärka den internationella solidariteten mellan studenterna och skapa bättre möjligheter för internationell samverkan när det gäller demonstrationer och andra aktiva ställningstaganden i politiska frågor eller undervisningsfrågor.

Bland de grupper som samarbetar inom "Kongressen" återfinns västtyska Socialistiska studentförbundet (SDS), engelska Radical Students' Alliance (RSA), fraktioner från franska UNEF samt illegala spanska studentföreningar.

"Kongressen" förordar direkt aktion som arbetsmetod. Den direkta aktionen omfattar strejker av olika slag, demonstrationer samt skapandet av "fria universitet" med en annorlunda undervisning. En "Manual for Direct Action" som beskriver dessa metoder finns tillgänglig.

B. G.

Misären i studentens miljö

Studenten är, menar situationisterna, en djupt föraktlig varelse. Trots den faktiska misär han lever i är han nöjd med sin lott och ärhetar oförtrutet på att anpassa sig till sitt elände. Han tror sig vara fri och oheroende då han i själva verket helt beror av "den samhälleliga auktoritetens båda mäktigaste system, familjen och staten". Han befinner sig i "ett andens klimakterium" eftersom alla hans professorer är kretiner och den undervisning han får är mekanisk, specialiserad och undermålig. Universitetet i dag är "en institution av organiserad okunnighet" vars uppgift är att försä det ekonomiska systemet med manschettarbetare.

(*Aftonbladets Innerspalt*)

En situationistisk pamflett i översättning från franskan.

Utgiven av Syndikalistiska Gruppörelsen. Pris 2 kr. + oms.

FEDERATIVS FÖRLAG
Tel. 08/34 72 72 - Postgiro 1399
Sveavägen 98 - 113 50 Stockholm

SAC:s principförklaring

Antagen av medlemmarna år 1952
genom allmän omröstning

1. Den syndikalistiska rörelsen är framsprungen ur arbetarklassen som ett värn för det arbetande folkets intressen och med uppgift att omdana samhället i frihetlig socialistisk riktning, vilket innebär att största möjliga frihet och ekonomiska rättvisa beredes åt alla.

2. Världsbilden domineras främst av tre system: a) Det demokratiskt-ställiga med en blandning av privat, statlig och annan kollektiv egendomsrätt jämte politisk demokrati med vissa rättigheter för individer och organisationer. b) Det statstotalitära systemet där såväl egendom som maktmonopol ligger helt i statens hand. c) Det politiskt statstotalitära system där egendomsmonopolet övervägande befinner sig i privata händer.

3. SAC är motståndare till alla dessa system men jämställer dem icke. Det samhällstillstånd som respekterar de mänskliga rättigheterna föredras avgjort. Syndikalismen har bidragit till framskapandet av de mänskliga fri- och rättigheter som finns inom det demokratiska samhället och är beredd att försvara dessa mot diktaturens anhängare.

4. Där privatkapitalismen dominerar består också det privata monopolet över råvarutillgångar och produktionsmedel. Detta monopol är ett hinder för fortsatt ekonomisk demokratisering och federativ förvaltning. I stället för att vara spekulationsobjekt för ett privilegierat fåtal, måste näringslivet i lika grad ställas till allas förfogande. Därigenom avlägsnas den största anledningen till utslagning och ekonomiska intressemot-sättningar mellan människorna.

5. I industrialiserade länder med politisk demokrati har de egendomslösa massornas sociala trygghet blivit större genom den moderna socialpolitiken, men samtidigt har genom denna politik statens makt ökat. Genom sin organisatoriska styrka måste den arbetande klassen se till att socialpolitikens genomförande sker i former som gynnar självförvaltning och under de folkliga organisationernas kontroll.

6. Syndikalismen motsätter sig det ekonomiska, sociala och kulturella livets förstatligande. Den appellerar till alla som är motståndare till varje form av utslagning, till alla som inte försvarar ekonomiska eller andra privilegier och är beredda att delta i kampen för en social ordning där alla arbetande har möjlighet att få medansvar i produktionsmedlens förvaltning genom anslutning till kooperativa producentgrupper och där varje samhällsmedlem på grundval av utvidgade kommunala och regionala självstyrelseformer får tillfälle att aktivt delta i ett decentraliserat samhällsliv.

7. Syndikalismen bekämpar varje form av diktatur och avböjer alla auktoritära organisationsformer, vilka genom centraliserandet av beslutanderätten skapar förtryckare och förtryckta och försvarar utvecklandet av självansvar som är självstyrelsens förutsättning. Då den ena människan icke har naturlig rätt att bestämma över den andra och då styrkan i sig själv icke är rätt, återstår endast de frivilligt ingångna överenskomsterna som grundval för människornas sociala samverkan.

Ur detta faktum härleder sig den federativa organisationsformen. Därför inriktar sig syndikalismen i första hand på uppbyggandet av organisationer på federativ grundval, inom vilka det överlåtes åt varje organisationsenhet att bestämma över egna angelägenheter, vilket inte innebär att enheterna har rätt att handla i strid med gemensamt upprättade bestämmelser.

Denna organisation utformas så, att de i ett företag lokalt sysselsatta bildar en driftsektion; driftsektionerna från samtliga företag inom samma bransch och plats bildar ett syndikat och samtliga syndikat bildar i sin tur den lokala samorganisationen, vilken ifråga om allmänna och gemensamma intressen bildar enheten inom centralorganisationen. För

främjandet av respektive industrigruppers verksamhet och speciella intressen bildar syndikaten landsomfattande federationer som efter lämplighet sammanförs till departement. Denna organisation ska utvecklas med hänsyn tagen till alla livsfunktioner i ett fritt socialistiskt samhälle.

8. SAC deltar inte i partipoliken. Både i dagskampen och för framskapandet av en klasslös samhällsordning betraktas den direkta, ekonomiska, sociala och kulturella verksamheten som det väsentliga. Syndikalismen förbereder och fullföljer den sociala omdaningens underifrån med utgångspunkt från arbetsplatsen och med konstruktiv syn på det sociala uppbyggandet. SAC organiserar därför alla arbetare — dit tekniker och administratörer av alla slag även räknas — i deras egenskap av producenter i en gemensam organisation, vilken utöver den omedelbara intressekampen tar sikte på uppbyggandet av en syndikalistisk samhällsordning.

Medlemmarna i SAC äger rätt att utanför rörelsen delta i de former för samhällelig verksamhet som överensstämmer med deras politiska, filosofiska och religiösa uppfattning, under förutsättning att denna verksamhet icke bringar dem i öppen fiendeställning till den syndikalistiska rörelsen.

9. Syndikalismen medverkar till ett kooperativt näringsliv i socialistisk mening och syftar till bildandet av internationella federationer mellan producentkooperativa företag som en första ansats till framtidens frihetliga socialism. Syndikalismen betraktar alla former av kooperativ verksamhet, även böndernas och självständiga yrkesutövares samverkan, som icke exploaterar annan arbetskraft eller åsidosätter den sociala solidariteten, som ett led i utvecklingen mot ett samhälle där alla är befriade från obehörigt ekonomiskt beroende och där alla ändamålsenliga former av inbördes hjälp samordnas efter federalistiska principer. Syndikalismen betraktar också konsumentkooperationen som ett användbart medel i kampen mot nationella och internationella monopol.

Syndikalismens produktionsordning innebär den industriella demokratiens fullständiga förverkligande och SAC deltar därför, som en strävan mot detta mål, medelst direkta fackligt-industriella åtgärder i varje verksamhet som syftar till medinflytande åt arbetarna i privata, kommunala, statliga eller konsumentägda företag. Syndikalismen avser därför också att ge den partielka industriella demokratin en socialistisk inriktning, med tanke på att produktionsmedlens förvaltning skall över-tas av samtliga sysselsatta.

10. Statliga gränser och nationella förvaltningsenheter strider mot syndikalismens sociala struktur, som följer det ekonomiska livet och förvaltningstekniskt är nationslös. Till följd därav är staten, såsom företrädare för nationalism och krig, syndikalismens bittraste fiende. Syndikalismen bekämpar därför militarismen och betraktar den antimilitaristiska propagandan som en av sina viktigaste kulturuppgifter. Den verkar dessutom för en fri folkrörelsernas samfälliga aktion mot militarism och krig. Metoderna för den antimilitära kampen får bestämmas av den situation som vid varje speciellt tillfälle råder.

I stället för det bestående systemet med suveräna stater eftersträvar syndikalismen internationella, regionala och världsomfattande federationer, vilande på ekonomiska och kulturella förbund och institutioner av både geografisk och funktionell karaktär. Självstyrelse och lämpliga former av kontroll på alla samhälleliga områden måste utgöra garantin för en demokratisk utveckling inom ramen för en gemensam federalistisk rättsordning som övervinner nationalismen och gör militarismen överflödig.

På så sätt vill syndikalismen främja en humanistisk livssyn och en högre kultur i frihetens och soldartentens anda med avsikt att till sist uppnå ett broderligt samarbete mellan jordens alla folk och raser.

Deltag i propagandarbetet för SAC och den syndikalistiska rörelsen! Sprid kännedom om SAC:s principer och arbetsformer på arbetsplatser, vid skolor och universitet! SAC tillhandahåller gratis och i det antal som önskas, broschyrer, folders, flygblad och affischer. Hjälpt oss att föra ut den syndikalistiska organisationsprincipen till allmänheten — rekvi-rera redan i dag erforderligt informationsmaterial!

SAC:s Propagandakommitté

Fabriksockupationen i Frankrike 1936

Ett sammandrag ur skriften "Den franska Strejkrörelsen", av Albert Jensen

När den politiska folkfronten i Frankrike (det politiska samarbetet mellan borgerliga radikaler, socialdemokrater, kommunister och den franska landsorganisationen) lett till valseger 26 april och 3 maj 1936, trodde massorna att omedelbara förbättringar skulle uppnås. Men tiden gick och ingenting skedde. De franska arbetarna hade ingen särskilt hög tanke om politikerna. Instinktivt drevs de att utnyttja den rådande kampstämningen.

Själv upptakten till den stora aktionen kom när sexton arbetare blev avskedade vid Hitchkiss vapenfabriker den 26 maj. Arbetarna lade ned arbetet, fordrade att deras kamrater skulle återtagas, krävde högre löner, kortare arbetstid och kollektivavtal.

Allt detta var ingenting märkvärdigt. Det nya och revolutionära i metoden var att arbetarna stannade på fabriker och höll dem ockuperade. Temporärt satte de sig i besittning av den kapitalistiska egendomen. Detta var ett uppenbart brott mot den kapitalistiska egendomsordningen. Det var ett brott mot gällande lagar. Enligt den borgerliga "rättsordningen" borde arbetarna häktas och bestraffas. Men hur skulle man kunna häkta en mångtusenhövdad massa? Var skulle man finna fångelser som rymde dem alla? Och vad skulle väl följerna bli? Det var en ömtålig situation.

Redan samma natt beviljades arbetarnas fordringar. Aktionen var segerrik.

Som eld i en torr höstack verkade detta resultat av den första aktionen. Redan följande dag lades arbetet ned vid de Simonska motorfabrikerna, vid de Farmanska flygmaskinsfabrikerna, vid Citroënverkens hopsättningsverkstäder etc. Och överallt ockuperade arbetarna fabriker. Nattläger reddes provisoriskt och proviant tillfördes utifrån. Polisen var rädd, att om den ingrep arbetarna skulle förstöra maskinerna och sticka fabriker i brand. "Laglösheten" bredde ut sig. Renaults bilfabriker, som omfattade 33.000 arbetare, drogs in i aktionen. Siffran för den totala aktionen överskred snart det första 100.000-talet.

Arbetsgivarna förklarade att fabriker måste utrymmas innan förhandling kunde upptas. Arbetarna lät inte bluffa sig. De stannade lugnt på arbetsplatserna, monterade upp radio, dansade, anordnade underhållning och visade fnga tecken att vilja lämna sina positioner. Arbetsköparnas front

började vackla. Här och där träffade de avtal med de strejkande. De krävde visserligen att fabriker skulle utrymmas, men de förklarade också att de inte fordrade att regeringen skulle vidta åtgärder för tvångsutrymning. De var ängsliga för följerna. Renault-verket kapitulerade.

Men nu började aktionen gripa utöver Parisrājongen, ut till industrin i provinserna. Först Toulouse och därefter en oändlig rad platser och industrier.

Den 29 maj meddelade metallarbetsyndikatet i Paris att överenskommelse träffats inom industrins Parisrājong. Segrande började arbetarna gå tillbaka till arbetet.

Men ett par dagar senare var striden åter i full gång. Komplikationer hade uppstått vid tillämpandet av den träffade överenskommelsen. Arbetsgivarna tolkade den på ett sätt som inte tillfredsställde arbetarna. Så stod man åter i stridsställning. Denna gång grep strejken så mycket snabbare omkring sig och tillslutningen blev större. De villkor som uppnåts i Paris ställdes som generella krav av metallarbetarna över hela landet. Fordringarna på arbetsgivarna konkretiserades och generaliserades: 40-timmars arbetsvecka, 14 dagars semester med lön, löneförhöjningar över hela linjen, kollektiva avtal.

Den 1 juni bluffade arbetsgivarna inom metallindustrin fortfarande med kravet på fabriker utrymmande innan allmänna förhandlingar kunde upptas. Arbetarna svarade på sitt sätt. Överingenjören vid Carnaudverken i Basse-Indre hölls t. ex. inspär rad av arbetarna på kontoret. Direktören vid Licornefabriken hotades med isolering om han inte redan på eftermiddagen beviljade arbetarnas fordringar. Lite varstans handlade man på samma sätt. Arbetarna bevakade överallt strängt ingångarna till fabriker och direktörernas såväl som andras ut- och ingående kontrollerades. Striden fortsattes under största lugn och självdisciplin från arbetarnas sida.

Det var dåligt ställt med organisationerna. Vid stridens utbrott fanns exempelvis endast 65.000 arbetare organiserade inom metallindustrin, därav endast 17.000 inom Parisrājongen. Men denna industri sysselsatte i allt omkring 1.400.000 arbetare. Sannolikt är att vid en vanlig arbetsnedläggelse skulle sammanhållningen blivit utsatt för starka påfrestningar och arbetsgivarnas möjligheter att värva strejkbrytare skulle varit ganska stora.

Men den aktionsmetod, som nu kom till användning, neutraliserade betydelsen av den ringa organisationsprocenten. När arbetarna stannade på fabriker förhindrades strejkbryteri. Alla arbetare blev mera aktivt verksamma. Vid en vanlig strejk lämnar arbetarna fabriker. Strejken kan mynna ut i ren passivitet. Man gör — ingenting. De strejkande har visserligen sina möten, men de strejkande löper risk att förlora kontakt med varandra. Stannar man på arbetsplatsen uppstår en intim kampgemenskap. Det blir en viss aktiv verksamhet för alla. Man ska hålla vakt. Man ska sörja för den gemensamma provianteringen och underhållningen. Arbetarna är ständigt tillsammans och permanent på krigsfot. Det uppstår ett starkt kamratskap som främjar sammanhållningen och solidariteten och hindrar att enskilda arbetare i isolering sviker sina kamrater. Denna form av fabrikssockupation, som användes av de franska arbetarna, gav aktionen sammanhållning, kraft, hänförelse och kollektivitet.

Efter folkfrontens valseger var det klart, att den måste överta regeringsbestyren, bilda eget kabinett som övertog den politiska förvaltningen av en samhällsordning, som fortfarande var kapitalistisk. Den 4 juni demissionerade regeringen Sarraut. Socialdemokraten Léon Blum fick i uppdrag att bilda den nya regeringen. Den var färdig på förhand.

När den med socialdemokratisk majoritet utrustade folkfrontsregeringen tillträdde befann sig den stora strejkrörelsen i full fart för andra gången. Vad skulle regeringen göra? Vad kunde arbetarna vänta av den? I allmänhet väntade de nog ingenting. Den nye inrikesministern Salengro hade den 3 juni förkunnat, att "den verkliga innebörden av vänstersegern är ordning, och ordningen skall försvaras och upprätthållas av den blivande regeringen".

Vad innebär det att "upprätthålla ordningen"? Det innebär i första hand att massorna ska tvingas att underkasta sig alla de bestående borgerliga lagarna, dekretet och föreskrifterna.

Lagen säger, att den privata egendomen är helig och oantastbar och att de som angriper densamma ska bestraffas. Men arbetarna hade med sin fabrikssockupation förbrutit sig mot den bestående "ordningen". Hur ville regeringen lösa sitt problem? På ena sidan sina plikter som gårdvar åt

den kapitalistiska samhällsordningen och på andra sidan sina förpliktelser mot arbetarna?

Lyckligtvis för regeringen hade arbetsgivarna inte ställt några krav på den avgångna regeringen om Ingripande med maktmedel mot arbetarna. Det gjorde Blums ställning hållbarare. Han kunde vända sig till parlamentet med dessa ord: "Arbetsgivarna har inte uppmånat mig att låta utrymma fabriker. Är det detta man begär av mig nu? Jag utesluter denna hypotes. Jag tror inte att arbetsgivarna ändrat ståndpunkt därför att regeringsskifte ägt rum."

Det hade de heller inte. De krävde inga sådana åtgärder, därför att de var ängsliga för konsekvenserna. De fruktade, att rörelsen då kunde förvandlas till en verklig revolution. Därför kunde folkfrontsregeringen begränsa sina strävanden till att — i enlighet med Salengros deklaration "leda och kanalisera de parisiska arbetarnas rörelse, så att folkfrontens seger inte skall förblandas med anarki". Den strävade därför efter att snarast möjligt få strejken avblåst.

Den fackliga byråkratin

Det anmärkningsvärda med den franska aktionen var att initiativ och beslut kom direkt från arbetarna på arbetsplatsen. Hela aktionen utmärkte sig för spontanitet. Det var ingalunda organisationerna som tog initiativet, det var arbetarna själva. Och när aktionen var ett faktum, så var det inte organisationerna som arbetade på dess generalisering och utbredning. Organisationsbyråkratin sökte snarare begränsa aktionen, snabbast möjligt nå fram till en överenskommelse med arbetsgivarna och avblåsa striden. I det avseendet liknade den franska fackföreningsbyråkratin ungefär alla andra länders.

De fackliga organisationerna sökte bromsa. CGT (landsorganisationen) var ansluten till folkfronten på villkoret att 40-timmarsvecka, semester med lön, åtgärder mot arbetslösheten och kollektivavtal skulle genomföras genom lagstiftning. Men då detta skulle genomföras i parlamentet, så låg i anslutningen till folkfronten en politisk förpliktelse att inte störa lagstiftningssträvandena.

Men arbetarna väntade inte. De grep till egen direkt aktion för att forcera saken. Det var en penibel situation för de fackliga ledarna, som nu måste inrikta sina strävanden på att förhindra strejkens utbredning till livsviktiga närings-

Frankrike 1936. OGT:s nationalrådsmöte diskuterar organisationens ställning till den blivande folkfrontsregeringen. På bilden talar Jouhaux under rådsförhandlingarna.

grenar och även lyckades i detta avseende. De lyckades förhindra att Paris trafikarbetare: personalen vid de underjordiska järnvägarna, spårvägen, bussarna och bilarna anslöt sig till aktionen, liksom de lyckades förhindra arbetsnedläggelse av personalen vid gas-, vatten- och elektricitetsverk etc. CGT:s ledning samarbetade intimt med den nya regeringen för att få rörelsen att avstanna.

Men ville regeringen "upprätthålla ordningen" så fanns det ingenting annat att göra än att konstatera strejkrörelsens allt motstånd nedbrytande makt. Regeringen måste helt enkelt säga sig själv, att det enda som var att göra för att få slut på striden var att fortast möjligt genom lagstiftning konfirmera och inregistrera de krav som uppställts och genomfördes av arbetarna och som anslöt sig till folkfrontens program. Det gällde att handla snabbt, annars kunde man aldrig veta vad följderna kunde bli.

Den 4 juni kom regeringen Blum till makten. Den 5 juni talade Blum tillsammans med Jouhaux, landsorganisationens ordförande, lugnande till massorna. Den 6 juni framlades ett förslag till lag om 40-timmarsvecka, 14 dagars semester med lön och kollektivavtal. Arbetarna uppmanades att ge sig till tåls. Förslag var ju nu framlagt. Ingen anledning längre att strejka.

Mén arbetarna litade inte på politikererna. Strejkrörelsen bredde ut sig. Arbetarna var inte sinnade att lämna fabriker från sig. De behöll dem fast i sina händer. Inte heller upptog de arbetet som de blev uppmanade till. Den mäktiga rörelsen oroade regeringen, som nu insåg att lagstiftningsproceduren, hur den än påskyndades, var väl långsam inför den hotande situationen. Regeringen fann då på att sammanföra representanter för arbetsgivarna och arbetarnas organisationer till direkta förhandlingar. Den 7 juni kom detta sammanträde till stånd. Arbetsgivarna

protesterade, men de var också oroliga och de slutade med att kapitulera, att under protester acceptera 40-timmarsveckan, 14 dagars semester med lön, kollektivavtal, att erkänna fackföreningarna och deras delegater på fabriker samt att höja lönerna från 7 till 15 procent. *Utän att förlita sig på lagstiftningen hade arbetarna tvingat arbetsgivarna till en direkt generell uppgörelse samtidigt som arbetsgivarna kapitulerade individuellt och ingick överenskommelser med sina arbetare.*

En betydande återgång till arbetet noterades på måndagen, men ingalunda allmän återgång. Och nya strejkande kom till. 150.000 gruvarbetare förstärkte strejkkonden. Textilarbetarna ryckte också fram. Inom byggnadsindustrin i Paris med omnejd var arbetsnedläggelsen total. Alltså — ännu ingen "ordning", ännu inget lugn.

Regeringen och kommunisterna söker rädda "ordningen"

Regeringen och folkfrontspartierna var beslutna att inte längre tolerera strejken. Det måste bli slut på detta! Vad var meningen?

Återgången till arbetet stötte på två vanskligheter. På ena sidan motstånd från de enskilda arbetsgivarna när det gällde *tolkningen* av överenskommelserna. På andra sidan *våzande krav från arbetarna*. De revolutionära elementen vann ökat inflytande. Det var detta man fruktade. Inrikesminister Salengro och ministerpresident Blum förklarade inför de halvt skräckslagna borgarna i kammaren, att regeringen med alla maktmedel kommer att skydda ordningen. Några gatumöten eller gatudemonstrationer, som började bli vanliga under strejken, skulle inte längre tolereras. Polisen skulle förhindra det. Polisens beredskap till motstånd mot den stigande folkvågen i Paris organiserades på regeringsinitiativ.

Även kommunisterna var med i folkfronten. Den kommunistiska ledningen hade offentligt förklarat

att partiets politiska uppgift var folkfrontens program och ingenting annat. En appell till arbetarna utfärdades av kommunistledaren Thoréz.

"Arbetet skall återupptas överallt där kollektivavtal undertecknats. Man måste veta att göra slut på en strejk i det ögonblick då de väsentligaste fordringarna uppfyllts. Arbetarklassen, som har genomtvingat löneförhöjningar och fackföreningarnas erkännande, måste upprätthålla sitt samarbete med medelklassen och särskilt böndernas arbetande massor och får inte riva sönder detta samarbete genom att ta alltför hastiga steg framåt. Allt är inte möjligt! Det kommunistiska partiets huvudroll måste förbli: *Allt för folkfronten och allt genom folkfronten!*"

Den "samhällsbevarande" tonen är påfallande.

Men den ur massornas egen mitt framsprungna strejkrörelsen hade varken frågat det socialdemokratiska eller det kommunistiska partiet eller landsorganisationen om lov att komma till. Denna rörelse hade sin egen dynamik, sin egen själ och den följde sina egna lagar. Den fortsatte.

Regeringens lagfabriksledning hade arbetat under högtryck för att få de av regeringen gjorda förslagen behandlade. Tisdagen den 9 juni kom regeringsförslagen till lagar på kammarens bord. Fredagen den 12 antog kammaren med 385 röster mot 175 lagen om 40-timmarsvecka, 14 dagars semester etc.

Arbetspartiernas och landsorganisationens samverkan med regeringen och kammarens antagande av lagarna, arbetsgivarnas acceptering av löneförhöjningskraven etc. samverkade till att arbetet började återupptagas måndagen den 15. Då hade metallarbetarna uppnått överenskommelser för hela landet den 13 juni. Men trots allt utbröt nya strejker och ännu i början på juli strejkade betydligt över 100.000 arbetare.

Ett faktum framstår klart och ovedersägligt:

Den syndikalistiska metodens direkta aktion hade gett den franska arbetarklassen en glänsande seger. Löneökningar för 8 miljoner arbetare, 40-timmars arbetsvecka, 14 dagars semester med bibehållen lön — allt efter några dagars massaktion.

Lär känna

FRIHETENS HISTORIA!

Den frihetliga socialismens uppkomst och idéutveckling är ett aktuellt studieobjekt för alla SAC-medlemmar och för varje syndikalistiskt intresserad. Nedanstående böcker kan inköpas var för sig till de priser som är uppgivna, men för att ge alla ett verkligt tillfälle att införskaffa hela serien och därmed grundligt bekanta sig med rörelsen, erbjuder vi samtliga verk för endast kronor 40: — + porto.

Rekvirera redan i dag!

Arvidsson—Bergkvist: SAC 1910—1960 (jubileumsskrift)	inb. 15: —
Rudolf Rocker: Nationalism och kultur (två delar) ..	inb. 22: —
Rudolf Rocker: Ett liv för friheten	inb. 21: —
Krapotkin: Franska revolutionen	inb. 10: —
Rüdiger—Bergkvist: Federalismen	inb. 15: —
Fernström, Ungsocialismen	inb. 10: —
Nettlau: Anarkismen genom tiderna	inb. 19: —

FEDERATIVS FÖRLAG Sveavägen 98 - 113 50 Stockholm - Postgiro 1399

Undertecknad rekviderar boksamlingen "Frihetens historia", att sändas mot postförskott kr. 40: — + porto.

Namn: .....

Adress: .....

FABRIKSOCKUPATIONEN I ITALIEN 1920

Av
Didrik Stigman

Den syndikalistiska landsorganisationen i Italien, Unione Sindacale Italiana (USI), hade allt sedan 1919, då arbetarrörelsen kunde återuppta sin verksamhet efter kriget, propagerat för tanken att besvara arbetsgivarnas attacker med ockuperandet av fabriker, besittningstagandet av produktionsmedlen, som ett medel till genomförandet av den sociala revolutionen. På grund av det djupa missnöje och den revolutionära stämning, som under efterkrigstiden besjälade det italienska proletariatet, mottogs dessa idéer med begärlighet av arbetarna.

Vid de klasstrider, som omedelbart efter kriget bröt ut överallt i Italien, var jordbruksarbetarna de första, som praktiskt tillämpade tanken och förvandlade den passiva strejken till ett aktivt besittningstagande av jorden. De som agiterat för Italiens deltagande i kriget, hade lovat jorden till de egendomslösa bönderna, och när dessa löften inte infriades, började arbetarna själva infria dem genom att ockupera de stora godsen. På det industriella området möter vi de första förberedande aktionerna av samma slag i Sestri Ponente, Sampierda-Rena och Trient. Om dessa mera isolerade aktioner skrev "Guerra di classe" den 6 mars 1920:

"Besittningstagandet av fabriker inom metallindustrin i Sestri Ponente och Sampierda-Rena har åstadkommit mycket oväsen. Alla myndigheter har blivit upprörda över det. Arbetarnas huvudsakliga syfte var att tvinga arbetsköparna att reflektera över följderna av en lång lockout, en lockout som arbetarnas stora massa kämpade emot. Detta syfte uppnåddes. Det andra syftet för arbetarnas aktion var demonstrativt. *Arbetarna ville ådagalägga sin egen tekniska mögenhet genom att visa, att de kunde organisera och dirigera alla de olika produktionsprocesserna även i de största och modernaste företagen.*"

Dessa mera isolerade förelöpare till den stora generalaktionen inom metallindustrin varade inte många dagar. Efter två till fyra dagars ockupation jagades arbetarna ut ur fabriker med hjälp av militär.

Syndikalisten Armando Borghi skrev strax efter denna aktion en artikel, i vilken det bland annat hette: "Ockuperandet av fabriker är numera den dominerande idén hos massorna, och man kan vara övertygad om, att en revolution i Italien endast kan komma att utveckla sig på grundval av denna befriande princip... Vid lockouten i Ligurien lämnade arbetarna inte fabriker utan började producera för egen räkning... Men när det kungliga gardet och karabinjärerna med vapen i händerna befrar fabriker för att överlämna dem åt kapitalisterna, när arbetarna i sin revolt icke längre drar sig tillbaka utan förskansar sig på taken för att försvara fabriker med de vapen de fått av soldaterna, så får man inte skylla massan för brist på målmedvetenhet, om den expropriativa revolutionen skulle misslyckas, men väl på oundgängligheten hos de så kallade revolutionära partierna, som sviker sina löften och de förhoppningar massan satt till dem... Vi måste ständigt ropa till arbetarna vid Sestri, i Campi, i Ligurien etc.: "Framåt, och ständigt framåt, kamrater!" Våra dagars arbetare måste ropa: "Till fabriker!"

Det pågick efter kriget en oavbruten strid mellan arbetarna och arbetsköparna i Italien särskilt inom metallindustrin. Långvariga och omständliga förhandlingar fördes mellan arbetsköparna och de reformistiska och katolska fackorganisationerna. USI avgav till dessa förhandlingar en deklaration i vilken det bl. a. hette:

"I betraktande av, att det nuvarande systemet inte är baserat på det gemensamma intresset, utan på det individuella, och att detta

är upphovet till oroligheterna på samhällslivets ekonomiska och politiska områden, kan arbetarna följaktligen icke åtaga sig något som helst ansvar för konjunkturskiftningarna inom industrin, och de kan inte på sina axlar lasta bördan av den situation, som hotar den industriella bourgeoisin, vilken betraktar arbetaren som en handelsvara och inte som en människa, som har rätt till livet och rätt att njuta frukterna av sitt arbete."

USI befattade sig därför inte med de akademiska debatterna med arbetsköparna utan inriktade sin verksamhet på revolutionär propaganda för att framkalla en genomgripande omdaning, som stod i samklang med den revolutionära situationen i Italien. Arbetsgivarna hade redan förut demonstrerat sina avsikter att framprovocera en strid med arbetarklassen och krossa den under tyngden av en hänsynslös reaktion. "Man vill", sade USI:s manifest, "upprätthålla varupriserna och samtidigt pressa ned arbetarnas löner för att kunna kasta proletariatet tillbaka och underkasta det arbetsköparväldets obergående despotism". I ett annat manifest ropade USI:s metallarbetarefederation: "Håll er beredda till den strid, som är oundviklig; samla er kring den revolutionära fanan!"

Klasskampens tillspetsning gjorde det klart för alla, att en allvarlig strid förestod. De reformistiska fackförbunden var också på det klara med den saken, men ville begränsa kampmedlen till obstruktion på arbetsplatsen. USI förordade energiskt ockupering av fabriker. Den förklarade: "Ockupationen av fabriker måste försiggå samtidigt, innan arbetarna blir jagade från fabriker, och dessa måste försvaras med alla de medel, som står arbetarna till buds. Vi är beslutna att inträda i kampen tillsammans med arbetarna inom de andra industrierna och

inom jordbruket. Det måste därför vara de andra organisationernas plikt att taga ställning och hålla sig beredda till den avgörande kampen."

Förhandlingarna mellan arbetsgivarna och de reformistiska organisationerna hade strandat. Den 20 augusti 1920 började metallarbetarna över hela Italien en obstruktionskampanj inom fabriker i enlighet med organisationernas beslut. Arbetarna skulle begränsa produktionen till den varumängd, som kunde svara mot de löner, arbetarna erhöi.

I denna situation kallade regeringen en delegation från USI till Rom för förhandlingar om stridens inställande. Delegationen förklarade emellertid, att den lika litet kunde återkalla de fattade besluten som avstå från syftet att ockupera fabriker. Under dessa dagar påbörjade arbetarna i själva verket ockupationen av flera hundra fabriker inom metallindustrin. Denna ockupationsrörelse spridde sig och blev allmän till den 1 september 1920.

Detta var inledningen till den stora striden.

Röda och svarta fanor svajade den 1 september från skorstenarna på hundratals fabriker, skeppsvarv, järnbruk och alla slag av företag inom metallindustrin. I arbetarnas medvetande flammade den lysande idén om ett nytt samhälle, en ny tidepoik. Massan var beredd. En beslutsam revolutionär minoritet var redo att göra sin plikt som avantgarde. Det kom nu an på, hur de reformistiska ledarna skulle ställa sig och om de socialistiska politikerna, som ständigt talade så mycket om revolutionen teoretiskt, nu också skulle vara beredda att göra sin insats praktiskt.

Vid denna tidpunkt, omfattade den syndikalistiska landsorganisationen USI omkring en halv miljon medlemmar, medan den reformis-

tliska landsorganisationen (CGT) räknade omkring 2 miljoner medlemmar. Stridens förlopp måste därför bli beroende på CGT:s hållning eller i vilken utsträckning USI kunde rycka med sig de reformistiskt organiserade massorna i aktionen. Antalet organiserade arbetare i landet beräknades i sin helhet till 3 miljoner. Utanför de båda landsorganisationerna stod bl. a. ett par mäktiga och för stridens utveckling avgörande sammanslutningar, nämligen järnvägs-männens och transportarbetarnas. Aktionen stod utan ringaste tvivel under USI:s ideologiska ledning. USI var också mycket starkt representerad i metallindustrin, men om aktionen skulle kunna leda till seger, så krävdes naturligtvis, att den utbreddes till alla andra arbetsområden inom landet. Metallarbetarna kunde naturligtvis inte ensamma genomföra den sociala revolutionen för hela arbetarklassen.

Den 2 september avhöll USI:s Generalkommitté ett sammanträde i Milano, där en appell utfärdades till den italienska arbetarklassen och denna manades att skrida till den avgörande kampen mot bourgeoisie genom att sätta sig i besittning av fabriker, jorden, gruvorna etc.

Denna appell fick en viss efterlevnad. På några platser grep ockupationsrörelsen över till gruvorna, textilfabrikerna och jordbruket. Tanken på en omedelbar expropriation grep allt större skaror. Den reformistiska ledningen, som icke kunde undgå att känna trycket från massorna, måste inkalla CGT:s representantskap till 10-11 september.

USI sammankallade en konferens i Sampierda-Rena (vid Genua), till vilken även reformistiska och utanförstående organisationer inbjöds. Representanter för järnvägs-männerna, hamnarbetarna, sjö-männerna deltog. Konferensen dominerades av tanken om nödvändigheten att ockupera de viktigaste hamnarna, såsom Genua, Spezia, Savona etc. och likaledes att taga i besittning järnvägarna, transportväsendet och andra offentliga och privata tjänster. Inseende faran av att själv kunna bli satt utanför allt inflytande, såg den reformistiska landsorganisationen sig nödsakad att sända två representanter till Sampierda-Rena. Dessa representanter försäkrade, att CGT:s sammanträde den 10 i Milano skulle komma att gå in för utbredandet av ockupationsrörelsen inom alla arbetsområden och tillrädde på grund härav att tillä vidare inte genom lokala initiativ föregripa den nationella aktionen, som måste komma till stånd. Konferensen i Sampierda-Rena lät övertala sig. Det försäkrades också, att såväl USI som järnvägs-männerna och transportarbetarna skulle bli inbjudna till Milano.

Den 10 sammanträdde CGT:s representantskap i Milano, men varken USI, järnvägs-männerna eller transportarbetarna tilläts deltaga i förhandlingarna.

USI utfärdade då en appell till alla fackliga centralorganisationer och de politiska arbetarpartiernas styrelser att samlas till en konferens den 12 september. Det gällde att handla snabbt.

I CGT:s konferens deltog representanterna för det socialistiska arbetarpartiet och bland dem även sådana, som kort efter var med om att konstituera det kommunistiska partiet. Vid tidpunkten för konferensen fanns det bara ett socialistiskt parti. Det motsatte sig varje samverkan med det syndikalistiska USI eller med anarkisterna, som vid denna tid hade starkt inflytande. Sekreteraren för det reformistiska metallarbetareförbundet talade för utbredning av aktionen. Deputeraden Modigliani förklarade, att ställningen "är till den grad revolutionär, att det icke längre är möjligt att upprätthålla den kapitalistiska regimen". Men det lyckades en politiker som Turati och en fackföreningsledare som d'Aragona att få representantskapet att sluta upp kring "erkännandet av principen om fackföreningarnas kontroll över industrin" och det "omedelbara sammankallandet av deputeradekammaren", vilka två punkter också gillades av kommunisterna.

Detta beslut, som innebar ett återlämnande av fabriker och en avskrivning av aktionen, splittrade definitivt arbetarklassens sammanhållning. Av de 3 miljoner arbetare, som var organiserade, var inte stort mer än en miljon representerade på konferensen. För återlämnandet av fabriker röstade representanter för 600.000, för fortsatt kamp röstade representanter för 410.000, medan representanter för 94.000 avhöll sig från att rösta. Järnvägs-männens och transportarbetarnas organisationer var beredda att gå med i aktionen liksom självfallet hela USI. Vad som skulle varit en angelägenhet för de 3 miljonerna avgjordes av representanter för 1 miljon. Bara en femtedel av den organiserade massan, eller rättare dess representanter, uttalade sig mot en revolutionär aktion. CGT:s representantskap hade uppenbarligen sammankallats för att till varje pris förhindra en utveckling till social revolution och för att rädda den kapitalistiska regimen. d'Aragona medgav detta senare i ett yttrande: "Det är vår stolthet att ha förhindrat utbrottet av revolutionen, som ytterlighets-männerna hade framprovocerat."

Till följd av den situation, som nu hade skapats, var det svårt att göra något för utvecklandet av ockupationsrörelsen. Den av USI den 12 sammankallade konferen-

sen kom visserligen till stånd, men representanterna för den reformistiska CGT förklarade sig kategoriskt ta avstånd från varje utvidgning av aktionen. Under dessa omständigheter ställde sig det socialistiska partiets representanter på samma ståndpunkt. Dessa politiska ledare kallade sig redan vid denna tidpunkt för kommunister. Den anarkistiska federationen, USI och representanterna för järnvägs-männerna och transportarbetarna var för utvidgad aktion. Järnvägs-männens representanter förklarade sig trots CGT:s beslut beredda att rycka in i kampen, om Socialistiska partiet ville deltaga i rörelsen och bära sin del av ansvaret. De socialistiska representanterna vägrade emellertid att ansluta sig. Massorna såg sig således övergivna såväl av de reformistiska fackföreningsledarna som av sina politiska ledare.

Från partipolitikkernas sida, först och främst från kommunisternas, gjordes gällande, att arbetarna icke var tillräckligt starka, inte tillräckligt beväpnade för att kunna stå emot den statliga motoffensiven. Så var emellertid inte förhållandet.

Arbetsministern, Labriola, en revolutionär socialist som övergått till reformismen, förklarade i en intervju till Le Matin i Paris, att regeringen var oförmögen att behärska revolutionen, då den ansåg arbetarna väl beväpnade och oövervinnliga. Och när man några dagar efter återtagit angrep regeringschefen Giolitti i senaten, förklarade han: "Vet ni, i vilken avgrund edert land hade störtats, om jag hade använt mig av den väpnade makten?" Denne gamle politiker, som kände arbetarklassen och förstod att uppskatta dess ekonomiska och insurrektionella kraft, var medveten om, att situationen allenaft kunde övervinnas genom undvikandet av väpnat ingripande. Och han tillade: "Jag hade förtroende till CGT. Ni ser, att den förtjänade detta förtroende." Den kapitalistiska samhällsordningens regering satte sin lit till de reformistiska och politiska arbetarledarna. Den hade sett dem rädda den tyska kapitalismen efter 1918. Med fog räknade den på samma flentliga inställning mot socialismens förverkligande i Italien.

När arbetarna satt sig i besittning av fabriker, hade de beväpnat sig och starkt befäst fabriker och var beredda att motstå vilken attack som helst. Samtidigt hade man i många fabriker återupptagit krigsproduktionen av vapen och sprängämnen för att vara väl förberedd för ett effektivt försvar och till och med företa offensiva aktioner för att sätta sig i besittning av grenar av industri, transport och handel, ett besittningstagande som fortskred dag efter dag i stigande skala, tills den

reformistiska landsorganisationens beslut kom och räddade det kapitalistiska samhället.

Ledningen av fabriker blev anförtrodd råd sammansatta av representanter från företagens olika avdelningar och verksamhetsgrenar. Dessa representanter valdes bland de i tekniskt avseende mest kompetenta. Dessa råd tog itu med att utse tekniska arbetsledare för verksamheten i dess helhet. I många fall stegrades produktiviteten och i många fall upptog man produktion av nya alster. Man tillverkade stora flygmaskiner, man sjösatte skepp och man fullbordade de mest komplicerade arbeten. Men i allmänhet rådde brist på tekniker och kontorspersonal, en brist som sannolikt i betydande grad skulle avhjälpas, om aktionen hade fått en generell omfattning, då en större del av den tekniska ledningen kunde vägat risken att ställa sig till förfogande utan att behöva räkna med avsked.

Transporten blev ett vanskligt problem, därför att järnvägarna fortfarande var i statens händer. En ockupation av denna industri hade löst transportproblemet på ett tillfredsställande sätt.

Bristande tillgång på kol, som eljes importerades från England, beredde svårigheter. Man hade hoppats att kunna erhålla kol från Ryssland, men denna förhoppning uppfylldes inte. De ryska bolsjevikerna hade *inget intresse för en revolution, som inte genomfördes efter deras recept.*

Bristen på rörelsekapital gjorde sig också kännbar. En helt genomförd revolution hade också kunnat avhjälpas den bristen. Man kastade i många fall om produktionen så, att man tillverkade produkter, som snabbt kunde komma ut på marknaden och omsättas i kontanter. Den kooperativa rörelsens finansiella tillgångar kunde bidragit till underlättandet av finansieringen. Delvis kom det till samarbete, men inte i tillräcklig utsträckning. Svagheten i hela aktionen låg i dess begränsning till väsentligen en enda industri. Dess generalisering hade skapat en helt annan situation med ofantligt mycket större möjligheter. Under fyra veckor upprätthölls ockupationen och bedrevs produktionen under arbetarnas egen förvaltning med ett resultat, som i betraktande av de givna omständigheterna måste anses som tillfredsställande. *Arbetarna hade adaglagt ett mogenhetsprov, vars betydelse inte kunde förnekas. När arbetarna träffade överenskommelse om tillbakagång, så var det inte som besegrade utan som männskors, vilka måste döfa sig på grund av arbetarklassens bristande sammanhållning och de politiska och reformistiska ledarnas förräderi mot den socialism, som de påstått sig kämpa för.*

SAC:S TJÄNSTEMANNARÖRELSE

TJÄNSTEMÄNNENS SAMORGANISATION

Uttalande fastställt av årsmötet 1966

Likaberättigande utgör grunden för all demokratisk strävan. Därav följer, med avseende på löner och inkomster, att rättvisekravet kan förenas med egoism endast så långt som det framställs av ekonomiskt misslottade människor. Förhållandet blir motsatt för personer som befinner sig ovanför det ekonomiska genomsnittet. För dem låter sig rättvisekravet ytligt sett inte förenas med hoppet om personlig vinning. Vid denna genomsnittspräns börjar också den mänskliga samhörighetstanken att sättas på prov.

Syndikalismens solidaritetstänke sträcker sig vida förbi den kortsynt egoistiska vinningens gräns och söker sig fram mot ett mänskligt likvärdighetstillstånd, vilket just genom den högre grad av samverkan som därigenom kan utvecklas, även blir ekonomiskt berikande.

Lönerättvisan låter sig i dagens samhälle inte tecknas med ett rakt och klart streck. Arbetsuppgifter, utbildningskostnader och mycket annat som påverkar bedömningen, varierar nästan i oändlighet. TeSo noterar att tjänstemannarörelser som växt fram under industrialismens senare skede och på sitt sätt utgör belägg för den pågående vidgningen av begreppet arbetarklass, i flera avseenden gått i bränslen när det gäller att skapa respekt för löntagaren som samhällsmedlem, förbättra anställningstryggheten o. s. v.

Denna förtjänstfulla verksamhet vill TeSo driva vidare gentemot arbetsgivare av alla slag. Samtidigt är den syndikalistiska tjänstemannarörelsen ett uttryck för behovet att hävda människovärdet, självansvaret och friheten, även mot därav för ökat löntagarinflytande över företagen, egna organisationer.

Spänningar och löneskillnader föreligger inte bara mellan arbetare och tjänstemän, som termen lyder, de förekommer också inom var och en av de båda huvudgrupperna. Vägen till en löneutjämning, som inte försämrar den nuvarande positionen för någon grupp, går via lindring av spänningarna inom grupperna på så sätt att de högst avlönade visar största hänsynen genom att avstå från sådan procentuell beräkning av lönetilläggen som påtagligen fördjupar löneklifftorna.

Solidariteten mellan löntagarna skulle emellertid vara samhällsekonomiskt otillräcklig och delvis förfelad, om den inte förbands med kravet på kontroll över företagsvinster och deras inflationsdrivande effekt. TeSo verkar på grund därav för ökat löntagarinflytande över företagen, fram till en företagsdemokrati som i princip uppläser motsättningarna mellan företagsägare och anställda. Det gäller inte bara att producera effektivt och billigt, utan också att i verksamheten främja trivselen, som är ett högvärdigt mänskligt mål i sig, samt att lokalisera fabrikationen på det för folket tjänligaste sättet och inrikta produktionskrafterna så att de allsidigast främjar andra mänskliga konsumtionsbehov.

Statliga och kommunala företag står i särklass sättillvida att deras inriktning på allmännyttan, däri inkluderat även användandet av uppkommande vinster i högre grad än vad fallet är i privatägda företag måste anses tillgodosedd genom den form av demokrati genom vilken de tillkommit och styras. Men detta förpliktar enligt TeSo:s mening de samhällsägda företagen till att vara mottagligast för det inre demokratiseringskravet, så långt det gäller att ge de anställda insyn och plats för medverkan till åstadkommandet av trivselfrämjande drifts- och arbetsförhållanden.

TeSo

är en decentraliserad tjänstemannarörelse som ger medlemmarna självbestämmanderätt i egna angelägenheter.

TeSo

är partipolitiskt obunden. Den samorganiserar alla tjänstemän oavsett ställning eller yrkesområde. Också studerande ungdom är välkomna som medlemmar.

TeSo

ställer både gruppen och den enskilda medlemmen i centrum och vill kraftigt engagera sig för de avslutnas rättmätiga krav och intressen.

TeSo

har en direkt anknytning till Sveriges Arbetares Centralorganisation — SAC. Därigenom erhåller alla medlemmar del i SAC:s ekonomiska och personella resurser på det sätt som SAC:s stadgar ger uttryck åt.

TeSo

är en förhandlande facklig organisation och som sådan hälsar den alla landets tjänstemän välkomna som medlemmar. Begär inträde!

TJÄNSTEMÄNNENS SAMORGANISATION

Sveavägen 98 - 113 50 Stockholm - Tel. 08/34 35 59, 34 72 72

Rudolf Berner var en av de svenska syndikalister, som på 30-talet gjorde en insats i Spanien. Många av oss minns hans medryckande reportage i de syndikalistiska tidningarna på den tiden. Han återkommer här med några minnen och tillbakablickar.

HISTORISKA PARALLELLER:

Inte bara ockupation

Av Rudolf Berner

Arbetarnas övertagande av produktionsmedlen... Det var mina egna upplevelser av detta avgörande steg in i socialismen som jag satt försjunken i då det skrangliga tågset bromsade in vid en station tre mil norr om Barcelona. Min unga reskamrat ryckte mig i armen och sa: "Nu är vi i Mataró — och det var alltså här som du fann före detta ministern stå och jobba på fabriken!"

Jag titlade ut genom kupéfönstret. Nu, denna dag i maj 1968 tycktes det mig som hade orten inte förändrats på de snart 31 år som gått sedan mitt första besök. (Nej, den här resan var ingen vallfärd, den var en resa i dubbla plan: nuets och minnenas. Och båda planen flötades in i varandra, även det nya knöt an till det förgångna.)

Som nu detta med Mataró; en häftig lust att stiga av och vandra rätt in i dåtiden, väl medveten om nuets förhållanden men ändå på nytt fångad av de upplevelser som nu kallas minnen men är mer än så. Och om en liten stund skulle vi passera den ort jag på den tiden döpte till "Barcelonas Sundbyberg" men rätteligen borde kallas "Barcelonas Rhur-område": Badalona. När vi åkte igenom detta väldiga och uppriktigt sagt beklämmande industrikonglomerat, sa jag till reskamraten: "Ja här ser du i vilken miljö han levde,

metallarbetaren som på fritid var bokförläggare!"

Två exempel på arbetarnas övertagande av produktionen, ett materiellt och ett kulturellt. Låt mig rekapitulera dem i korthet.

I den av socialdemokraten Largo Caballero 1936 bildade republikanska regeringen ingick fyra CNT-medlemmar. En av dem var Juan Peiró, som hämtades från glasfabriken i Mataró för att bekläda industriminister-posten. När Caballero-regeringen avgick i maj 1937 återvände Peiró till Mataró och när jag på sensommaren 1937 återkom från Madrid till Barcelona gjorde jag en avstickare till Mataró, där jag fann Peiró i fullt arbete på fabriken packningsavdelning.

Jag frestas beteckna glasfabriken som ett av de märkligaste kapitlen i fabriksockupationernas historia. Fabriken ägdes av en i ordets tvetydliga bemärkelse blandad spansk-internationell trust och herrarna i trusten fick vid mitten av 1920-talet för sig att Mataró-fabriken skulle läggas ner. Samtliga arbetare tillhörde CNT och Peiró var organisationens ledande man. Men Primo de Riveras "konungsliga" diktatur hade förklarat CNT stå utanför lagen, organisationen var därför tvingad att arbeta illegalt. Möjligen var det just detta förhållande som bidrog till att glasbruksarbetarna i Mataró övertog

fabriken på ett från CNT:s åskådning något avvikande sätt, men till stor del berodde det säkerligen på Peirós ska vi säga kooperativa inriktning. När nedläggningen blev bekant sammanträdde fackorganisationen. Där vädrades förvisso CNT-parollen om "arbetarnas övertagande av produktionsmedlen genom *los sindicatos*, fackföreningarna" men Peiró såg främst till det praktiskt genomförbara och kom med ett förslag som enhälligt antogs: arbetarna skulle på kooperativ bas ta hand om fabriken. På så sätt förvandlades det trustägda företaget till *Cooperativa de producción*, produktionskooperativ. Peiró blev kooperativets ordförande, redan efter ett fåtal år hade alla skulder klarats och lönerna kunde höjas betydligt. Det hör till bilden att företagsledaren Peiró fortsatte att stå på sin vanliga arbetsplats i packningssalen. Och att det för honom var en självklar sak att efter mellanspelet som industriminister återvända dit.

När Barcelona föll lyckades Peiró fly över gränsen till Frankrike och när tyskarna ockuperade Frankrike begav han sig till den s.k. fria zonen — men Pétain utlämnade honom (och många andra spanska flyktingar) till Franco och denne lät avrätta Peiró. Han hann också med att skriva en bok — den kom från trycket i Barcelona just då Francos trupper stod utanför sta-

dens portar och hann alltså inte nå ut till någon läsekrets. Ett par exemplar räddades och därmed kunde man 1946 i Frankrike ge ut den på nytt. Man kan kalla boken Peirós testamente och jag ska bara antyda att han utsätter socialiseringens idé enligt det gamla marxistiska receptet för från kritik. Han skriver bl.a.: "En statlig nationalisering, där näringslivet stryps i byråkrati — därför att en byråkrat aldrig lär sig begripa att hans uppgift i det administrativa kuggverket är en funktion för det allmänna — en sådan form ger ingen lösning."

Jag mötte honom bara en kort stund och jag vet inte vad han hette. Han kom in på mitt arbetsrum i Barcelona en dag i början av december. Någon presentation förekom inte, vi utbytte bara ett "Salud, compañero!" Han visade mig en skiss till ett bokomslag och ett par tryckark. Omslaget skulle pryda en översättning till katalanska av Goethes Faust. Och inemot jultiden skulle han säkerligen få boken färdig från tryckeriet; då skulle han återkomma och "verlämna ett exemplar till "el compañero sueco".

En märklig man, denne metallarbetare från Barcelona. När han kom ut i yrkeslivet var han analfabet, hade aldrig fått gå i skola.

- syndikalistisk
veckotidning -

En av de mest
citerade!

Detta framgår av Fackpressens Citat-Barometer, där Arbetaren stadigt noterar toppplaceringar. Det finns många tidningar med större upplaga än Arbetaren, men det är inte många som citeras så ofta och på så framträdande plats. Anledningen till detta?

Svaret är att Arbetaren som en fri och partipolitiskt obunden tidning kan föra samhällskritik utan hänsyn till partier, ekonomiska intressegrupper eller enskilda maktutövare. Arbetaren respekteras också därför att den aldrig förfaller till sensationsmakeri och fraseradikalism. Arbetaren skriver och informerar om väsentligheter.

Med sitt frihetsbudskap, som präglar varje sida i tidningen, vänder sig Arbetaren till socialt medvetna människor i alla samhällsläger. Den har både sympatisörer och motståndare, men likgiltig är ingen läsare. Arbetaren är en tidning för folk med anspråk. Därför betyder Arbetarens stämna så mycket i den stora presskören.

Därför: Läs även Du Arbetaren i original. Prenumerera! Ring 34 36 10 eller klipp ur och sänd in kupongen här bredvid. Observera förmånserbjudandet till alla studerande!

Till studerande ungdom

Den senaste tidens händelser på det internationella planet, framför allt i Frankrike där studenter och arbetare gått till storm mot ett föräldrat och förstenat samhälle, har syndikalistiska idéer och kampmetoder aktualiserats. Arbetarna nöjer sig inte längre med den långsamma framstegstakten, med de låga lönerna och de stora klaskillnaderna. Studenterna ger arbetarna sitt stöd och kräver för egen del en radikal modernisering av undervisningen vid läroverk och universitet.

Det krav på frihet och medbestämmanderätt som nu förs fram inte bara i Frankrike utan också i studentopinioner och hos revoltande arbetarmassor både i öst och väst, har starkt släktttycke med den frihetliga socialism som tidningen Arbetaren företräder. I enlighet med syndikalismens grundsyn manar Arbetaren handens och hjärtans arbetare att i solidaritetens tecken gemensamt kämpa för ett klasslöst samhälle utan politiska förmyndare och ekonomisk utsugning. Med detta mål i sikte bekäm-

par Arbetaren alla former av centralisering, byråkrati och totalism.

Med andra ord: Den frihetliga socialism som Arbetaren förespråkar är i pakt med de krav som dagens radikala ungdom ställer — den ungdom som tvivlar på auktoriteterna, på förmyndarideologierna, på den borgerliga livssynen.

Därför — läs Arbetaren!

Det är en tidning för den ungdom som befinner sig i uppbrott från det gamla samhället för att skapa en lyckligare framtid.

Förmånserbjudande till STUDERANDE

Vi kan nu till studerande erbjuda vår tidning ARBETAREN till ett särskilt nedsatt pris som utgör endast 60 procent av det ordinarie priset. Passa på tillfället.

Till ARBETAREN

Sveavägen 98, 13 50 Stockholm

Undertecknad prenumererar härmed på ARBETAREN för helår 25:—, halvår 12:—, kvartal 7:—. (Stryk det som ej avses)

ARBETAREN tillställer mig giroinbetalningskort

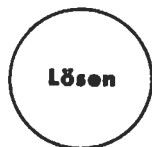
Namn: .....

Bostadsadress: .....

Postanstalt: .....

Frankeras ej.
Adressaten
betalar portot.

Till
ARBETAREN
Sveavägen 98
113 50 Stockholm

Svarsförsändelse
Tillstånd nr 19
Stockholm 19

Kupongen kan läggas ofrankerad direkt i brevlåda

Givetvis anslöt han sig till CNT och började som ruxen att gå på de kvällsskolor som den fackliga organisationen drev, tidvis drev illegalt. För honom hade detta att kunna stava sig igenom en bok-sida förefallit som ett mirakel. Han fortsatte att på fritid gå i skola och en vacker dag hade han upptäckt ett helt nytt och rikt område: litteraturen. Han var katalan och varm anhängare av det katalanska språket, den katalanska litteraturen. Och 1929 hade han beslutat sig för att på ett alldeles speciellt sätt tacka för läskostens gåva: han startade (mycket, mycket blygsamt) förlaget Proa, som han skötte på sin fritid. Han gav ut goda litterära katalanska arbeten (och enligt vad jag sedan från experthåll hörde var hans non-profit-förlag högt aktat). En språkprofessor vid Barcelona-universitetet hade gratis utfört det makt-påliggande arbetet att översätta Faust II och metallarbetaren-bokförläggaren hade tre syften med utgivandet: dels att göra katalanerna bekanta med ett verk som inte fanns översatt till spanska, dels att visa att "vi skiljer på tyskar och Hitlerister" och dels för att celebrera förlagets 10-årsjubileum.

De täta bombardemangen av Barcelona den månaden försenade tryckningen, bara några tryckarklåg färdiga då staden stod inför sitt fall. Men jag tycker att episoden hör samman med arbetarnas övertagande av produktionen...

Mitt slnne för statistik är inte vad det kanske borde vara. Jag har inte samlat något arkiv ur vilket jag vid behov kunde plocka fram data och sifferuppgifter om antalet kollektiviserade fabriker i Katalonien under den samhällsordnande perioden av det s.k. Inbördeskriget. Jag kan inte heller dra fram jämförande produktionstabeller, inte stapla upp diagram om den ökade effektiviteten inom jordbrukskollektiven i Aragón eller apelsinplantagerna i Valencia-regionen. Underligt nog kan jag inte helt känna detta som en brist. Där emot skulle jag vara mycket fattigare om jag hade alla sådana siffror men saknade de upplevelser och stämningar som mina besök på dylika produktionsställen skänkt mig.

"Arbetarnas övertagande av produktionsmedlen" — en nästan utopisk paroll för de spanska anarkosyndikalisterna sedan 100 år. (Det

var 1868 som Bakunins utsände Fanelli kom till Spanien och av Proudhon-översättaren och sedermera en av den första spanska republikens presidenter, Pi y Margall, sattes i kontakt med Anselmo Lorenzo och hans grupp, varvid man beslöt att bilda en spansk sektion av Internationalen.) Jag ska bara dra fram ett par av de stämningmättade ögonblick och oförglömliga upplevelser av den art jag nyss antydde. En dag i början av 1937 kom ett enträget budskap från dåvarande Storm-redaktören. Han ville ha statistiska uppgifter om hur mycken ammunition och hur många gevär som de katalanska, kollektiviserade vapenfabrikerna producerade, "för här skrånar bolsjevikerna om att kollektiviseringen bromsar produktionen". Alldeles bortsett från att sådana uppgifter måste hållas hemliga i en krigssituation, var det med tvekan jag stack iväg till den katalanska staden Reus, där det fanns en stor ammunitionsfabrik och där jag kände en av kamraterna i fabrikskollektivets styrelse. Vi resonerade ett slag (så gott det gick i maskinlarmet) och det besked jag fick att vidarebefordra löd: "Blir det fler patroner tillverkade för det att man räknar dom? Bättre att jag

står här vid maskinen och använder tiden till att producera!"

Vid ett annat tillfälle hamnade jag i staden Alcoy och gick förstas fabriksrunt. Produktionsmedlen var även här i arbetarnas händer. När jag stannade till hos en gammal arbetare gjorde han ett svep över fabriksalen och med hela sin person som i ett förklarart skimmer utbrast han: "Ser du nu, hjulen rullar fastän cheferna har flytt sin kos! Ser du nu, det behövs inga bossar — vi arbetare kan sköta jobbet på egen hand. Och tacka för det, det är ju alltid vi som utför arbetet. Men nu har vi bevisat att det är möjligt, detta att arbetarna övertar produktionsmedlen."

Den parollen hade gått de spanska syndikalisterna i blodet, den var deras tolkning av "Arbetarklassens befrielse måste vara dess eget verk". Eller som Anselmo Lorenzo för nu snart ett sekel sedan uttryckte det: "Det betyder att du, lönearbetare, fritt associerad med dina kamrater i ländet, ska gripa dig an med verket. Du och ni har att i fri förening gemensamt befria jorden och produktionsmedlen från privata äganderättens förbannelse och ställa dem till allas disposition, liksom luften och dagsljuset är fria för alla..."

MEDLEMSKAP i SAC

Jag önskar snarast medlemskap i Sveriges Arbetares Centralorganisation. Sänd mig därför . . . . ex. inträdesblanketter, samt uppgifter om inträdes- och månadsavgifter. Medlemskapet skall avse den syndikalistiska lokalorganisationen på orten/den syndikalistiska tjänstemannarörelsen. (Stryk det ej tillämpliga.)

Namn .....

Adress .....

Postadress .....

Yrke .....

Studierande och lärare meddelar även skolans namn .....

Sveriges Arbetares Centralorganisation,
Sveavägen 98, 113 50 Stockholm. Tel. 34 19 20, 34 35 59, 34 72 72

SAC:s STUDIERÅD

utger en serie småskrifter behandlande både idé- och organisationsfrågor.

Nya inlägg i debatten publiceras i denna serie och omtryck göres av äldre artiklar.

Skrifterna kan beställas både av SAC-medlemmar och av övriga intresserade.

Rekvirera en lista!

Till SAC:s Studieråd

Sveavägen 98, 7 tr

113 50 Stockholm

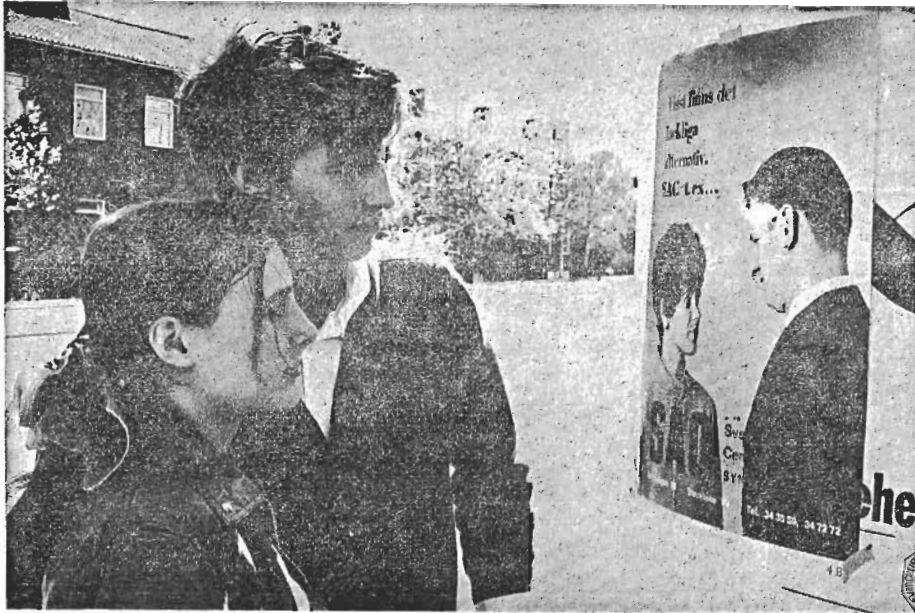
Sänd mig en lista över Studierådets skrifter.

Namn: .....

Adress: .....

Jag är medlem i SAC / icke medlem
(Stryk det ej tillämpliga)

ARBETARE OCH STUDENTER I SAMMA ORGANISATION?

JO, DET ÄR MÖJLIGT!

SAC ÄR FÖRBINDELSELÄNKEN

Anslutning sker genom ortens Lokala Samorganisation - LS - eller genom SAC:s tjänstemannarörelse - TeSo.

SVERIGES ARBETARES CENTRALORGANISATION

Partipolitiskt obunden fackföreningsrörelse, med social och ekonomisk inriktning, öppen för alla löneanställda, studerande ungdom och alla andra samhällsgrupper, som inte i vinningssyfte exploaterar arbetarklassen.

SAC tillämpar principen om medlemmarnas självbestämmanderätt i egna angelägenheter.

Utöver den omedelbara intressekampen tar SAC sikte på uppbyggandet av en syndikalistisk samhällsordning.

SYNDIKALISTERNA